

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra kriminalistiky

**Vybrané metody kriminalistické praxe -
teoretická analýza a praktická aplikace**

Diplomová práce

**Selected methods of criminalistic practice - theoretical analysis
and practical application**

VEDOUCÍ PRÁCE

doc. JUDr. Zdeněk Konrád, CSc.

AUTOR PRÁCE

Bc. Martin Burda

PRAHA

2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená autorská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Ostravě dne 12. 11. 2023

Martin Burda

Poděkování

Velice rád bych na tomto místě chtěl poděkovat doc. JUDR. Zdeňku Konrádovi, CSc., za to, že mi umožnil sepsání této diplomové práce na výše zmíněné téma a zároveň přispěl svými odbornými radami a názory ke zkvalitnění této práce. Zároveň bych chtěl poděkovat své rodině za vytvoření podmínek a trpělivost, která mi umožnila sepsat toto dílo. A v neposlední řadě nesmím opomenout poděkovat mému kolegovi a blízkému příteli kpt. Mgr. Karlu Vejvodovi, vrchnímu komisaři 2. odd. OOK SKPV Krajského ředitelství hl. m. Prahy za cenné rady a praktické podněty týkající se této práce.

ANOTACE

Práce se zabývá vybranou kriminalistickou metodou a to konkrétně pátráním. Cílem práce je čtenářům komplexněji přiblížit tuto metodu, a to za přispění odborné literatury, kdy je využito nemalé množství poznatků a podkladů týkající se dané problematiky a zároveň přiblížení výše uvedené metody z hlediska nastavené praxe. V současnosti se dynamicky mění veškeré poznatky a postupy, a proto je v práci kladen důraz na jejich nejnovější využití včetně zapojení moderních technologií a informačních systémů bez kterých by pátrání nemělo požadovanou plnohodnotnou kvalitu. Cílem této práce je co nejvíce přiblížit zvolenou problematiku pro nově nastupující policisty a zároveň pro policisty s letitou praxí tak, aby si rozšířili svůj odborný rozhled.

Důležitým přínosem pro podporu pátrání je cílenost a důslednost těchto faktorů, které musí mít v každém případě zákonnou oporu v rámci úspěšného pátrání.

KLÍČOVÁ SLOVA

Pátrání, cílené pátrání, pátrání po osobách, pátrání po věcech, pátrání po vozidlech, informační technologie v rámci pátrání

ANNOTATION

The thesis deals with a selected criminalistic method, namely search. The aim of the thesis is to present this method to the readers in a more comprehensive way, with the contribution of the professional literature, where a considerable amount of knowledge and documents related to the given issue is used and at the same time to present the above mentioned method from the point of view of the set practice. Nowadays, all knowledge and procedures are changing dynamically, and therefore the emphasis in the work is on their latest use, including the involvement of modern technologies and information systems without which the search would not have the required full quality. The aim of this thesis is to make the chosen topic as accessible as possible for newly recruited police officers and also for police officers with years of experience so that they can broaden their professional outlook.

An important contribution to the promotion of the search is the targeting and consistency of these factors, which in any case must have a legal backing within the framework of a successful search.

KEYWORDS

Searches, targeted searches, searches for persons, searches for objects, searches for vehicles, information technology in searches

Obsah

Úvod	9
1 Teoretická část	11
1.1 Rozbor vybrané metody kriminalistické praxe – pátrání	12
1.2 Zákonná úprava pátrání.....	13
1.2.1 Ústava České republiky	13
1.2.2 Listina základních práv a svobod.....	13
1.2.3 Zákon o Policii České republiky.....	14
1.2.4 Pokyn policejního prezidenta	14
1.3 Teorie pátrání	15
1.3.1 Administrativní pátrání	16
1.3.2 Výkonné pátrání	17
1.4 Obecné zásady pátrání.....	18
1.4.1 Zákonnost	18
1.4.2 Ostražitost	19
1.4.3 Cílevědomost	20
1.4.4 Etika postupu pátrání.....	20
1.5 Specifické zásady pátrání	20
1.5.1 Reálnost pátrání	20
1.5.2 Koordinovanost	21
1.5.3 Součinnostní pátrání.....	21
1.5.4 Operativnost.....	21
1.5.5 Rychlost	22
1.5.6 Navázání spolupráce pomocí hromadných sdělovacích prostředků.....	22
1.5.7 Spolupráce s veřejností	22
1.6 Cíle objektu pátrání	22
1.6.1 Pátrání po osobách (živé, mrtvé, části mrtvol)	23
1.6.2 Pátrání po vozidlech	23
1.6.3 Pátrání po věcech	24
1.7 Rozdělení pátrání dle PČR	24
1.7.1 Vnější služba	24
1.7.2 Služba kriminální policie a vyšetřování	25

1.7.2.1 Pátrači SKPV Obvodních ředitelství PČR	25
1.7.2.2 Pátrači SKPV Krajských ředitelství PČR.....	26
1.7.2.3 Úřad služby kriminální policie a vyšetřování	27
1.8 Dle rozsahu pátrání	27
1.9 Postup před vyhlášením pátrání	28
1.10 Fáze pátrání	28
1.10.1 Příprava pátrání.....	29
1.10.2 Zahájení a vyhlášení pátrání	29
1.10.3 Vlastní realizace pátrání	30
1.10.4 Ukončení pátrání	32
2 Praktická část diplomové práce	33
2.1 Pátrání v praxi – kdo, jak, kde, co a proč	33
2.2 Terénní šetření (porovnání pátrání z pohledu OHS, SPJ, ZJ).....	34
2.3 Využití moderních technologií	35
2.3.1 Sociální sítě.....	36
2.3.2 Umělá inteligence	36
2.4 Využití techniky	37
2.4.1 Letecká služba	37
2.4.2 Služební vozidla	38
2.4.3 Městské kamery	38
2.4.4 Mobilní telefony	39
2.4.5 Lokalizace bezhotovostních plateb	40
2.4.6 Informační systémy PČR.....	41
2.4.7 Informační systémy soukromých subjektů	43
2.4.7.1 IS Hotel	43
2.4.7.2 IS Letiště	43
2.4.8 Další systémy	44
2.4.8.1 Mýtné brány	44
2.4.8.2 Průjezdové kamery.....	45
2.4.8.3 Kontrola parkování	45
2.5 Pátrání po osobách	45
2.5.1 Lokální.....	46
2.5.2 Krajské	46

2.5.3	Republikové.....	46
2.5.4	Světové	46
2.6	Pátrání po vozidlech	47
2.6.1	Lokální.....	47
2.6.2	Republikové.....	48
2.6.3	Evropské	49
2.6.4	Celosvětové.....	50
2.7	Pátrání po věcech.....	50
2.8	Kauzistika	51
2.8.1	Využití sociálních sítí a IS Letiště	51
2.8.2	Klánovice 2023.....	52
2.8.3	Pátrání na SPJ s využitím štábního kamiónu.....	54
2.8.4	Cílené pátrání na OHS	55
2.9	Návrhy na zlepšení policejního pátrání	56
2.9.1	Vylepšení technologických prostředků.....	56
2.9.2	Zlepšení spolupráce a sdílení informací	56
2.9.3	Zlepšení vzdělávání a školení	56
2.9.4	Zlepšení komunikace s veřejností.....	57
2.9.5	Zlepšení koordinace a strategie.....	57
2.9.6	Vyvážení práv jednotlivců a bezpečnosti veřejnosti	57
2.9.7	Zajištění komfortu policejním hlídkám.....	57
3	Závěrečná část.....	58
	Seznam použité literatury:.....	60
	Seznam použitých zkratk a cizích slov	63

Úvod

Na úvod práce bych rád zmínil své dosavadní zkušenosti, které se řadí mezi hlavní informační zdroje této práce. Časová linka mého působení u Policie České republiky započala v roce 2013. První zkušenosti jsem nabyl na útvaru Oddělení hlídkové služby. Zde jsem poprvé měl možnost poznat náplň policejní práce a postupně jsem se stal plnohodnotným příslušníkem. V roce 2019 jsem přestoupil na útvar Speciální pořádkové jednotky v Praze, kde byla problematika policejní práce, již z podstaty jiného plnění úkolů v rámci organizační struktury PČR, mírně odlišná. Nicméně mě plně obohatila a doplnila moje dosavadní zkušenosti. V neposlední řadě mne při psaní této diplomové práce napomohlo působení na útvaru Zásahové jednotky, kde již nyní sloužím druhým rokem.

Bezpečnost je obecně klíčovým prvkem u všech lidských komunit a patří k nejvyšším hodnotám v lidské společnosti. Právě z tohoto důvodu je pojem bezpečnost v Maslowově pyramidě potřeb těsně za základními fyziologickými potřebami. Bezpečnost je stav, kdy jsou lidé, majetek a prostředí chráněny před různými hrozbami a nebezpečím.¹ V tomto případě hraje policie významnou roli a je takřka klíčová.

Závěrečná práce pod názvem Vybrané metody kriminalistické praxe, se bude především zabývat tématem pátrání a s tím spjatými náležitostmi. Tato metoda kriminalistické praxe je téma, které je pro policejní činnost zcela zásadní, ať se jedná o pátrání po osobách, či po věcech. Touto prací bych chtěl osvětlit zmíněnou problematiku tak, aby byla informačně obohacujícím prvkem pro nezasečené.

Teoretická část je věnována právním normám, základním pojmům, obecným zásadám, specifickým zásadám a v neposlední řadě samotnému pátrání.

Ve druhé části, tedy části praktické, je zpracováno téma terénního šetření, kde je porovnáno pátrání z pohledu Oddělení hlídkové služby, Speciální pořádkové jednotky a Zásahové jednotky. Na výše uvedené navazuje téma využití

¹ MASLOW, Abraham Harold. *Motivace a osobnost*. 01.01.2021. Praha: Portál, 2021. ISBN 978-80-262-1728-2.

moderních technologií v praxi, která značně zlepšuje efektivitu samotné činnosti a je nedílnou součástí novodobého pátrání.

Paralelně jsou v praktické části blíže rozebrány kazuistiky z pohledu pátrání napříč jednotlivými útvary Policie ČR, kde jsou uvedeny jejich výhody a nevýhody z pohledu jejich využití.

Cílem této diplomové práce je poskytnutí komplexního a hloubkového pochopení vybrané metody kriminalistické praxe - pátrání, jak z teoretického, tak praktického hlediska, a přispění k rozvoji znalostí a schopností v oblasti vyšetřování trestných činů a spravedlnosti.

1 Teoretická část

Pátrání, pomineme-li všechny preventivní a represivní činnosti, je jednou z hlavních činností Policie ČR. Jedná se o cílené hledání osob, věcí a vozidel. V podstatě hovoříme o procesu, při kterém se někdo, nebo něco aktivně hledá. Pátrací činnost může být prováděna v různých kontextech a může vyžadovat různé dovednosti a techniky v závislosti na povaze problému nebo cíle pátrání. Je důležité, aby pátrání bylo prováděno s ohledem na zákony, etiku a principy profesionální praxe.²

V první řadě se jedná o prohledávání inkriminovaného místa za využití technických prostředků a využití informačních databází. Pro práci je podstatné pátrání, které splňuje legislativní a právní náležitosti, které je použito za účelem nalezení pachatelů trestných činů, nebo konkrétních věcí, na které je vyhlášeno pátrání.

Cílem pátrací činnosti je získat informace stěžejní pro vyhledávání osob, věcí a vozidel tak, aby bylo možné zjistit, kde se nacházejí. Zároveň mohou být tyto kroky prováděny za účelem identifikování osob, torza člověka, části lidského těla anebo kosterního nálezu neznámé totožnosti.³

Důležité je si vymezit pojem pátrání z hlediska kriminalistiky, kdy tento pojem srozumitelně definuje Štraus a kolektiv v knize Kriminalistická taktika, kde píší: „Pátrání je kriminalistickou metodou nalézání hledaných objektů, která zahrnuje komplex činností, opatření a úkonů směřujících k nalezení a zajištění objektu, po kterém se pátrá.“⁴

Oproti tomu Miroslav Němec v knize Kriminalistická taktika, píše: „Pátráním se rozumí základní organizovaná činnost Policie České republiky prováděná příslušníky policie s využitím pátracích prostředků, jejímž cílem je zjistit, kde se

² METEŇKO, Jozef; BAČÍKOVÁ, Iveta a SAMEK, Martin. Kriminalistická taktika. Brno: Václav Klemm, 2013. ISBN 978-80-87713-08-2, str. 244.

³ Zákon č. 273/2008 Sb. Zákon o Policii České republiky. In: Zákony pro lidi [online]. AION CS, 2010-2018 [cit. 2023-12-19]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>

⁴ STRAUS, Jiří. Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-807380-095-6, str. 233

*osoby nebo věci nacházejí, nebo identifikovat osoby, mrtvoly, části lidského těla anebo kosterní nálezy neznámé totožnosti“.*⁵

1.1 Rozbor vybrané metody kriminalistické praxe – pátrání

Pátrání je jednou ze základních metod kriminalistické praxe, která je využívána k nalezení důkazů nebo pachatelů trestných činů. Jedná se o systematické a důkladné vyhledávání, shromažďování a vyhodnocování informací, které by mohly vést k odhalení pravdy. Nedílnou součástí pátrání je využití i další techniky a metody, jako je například výslech svědků a podezřelých, průzkum terénu, či analýza veškerých důkazů a poznatků.⁶

Pátrání je často spojeno s tajnými operacemi, které jsou doprovázeny sledovací činností podezřelých osob. Tajné operace Policie ČR jsou obvykle prováděny s důrazem na zachování bezpečnosti a integrity vyšetřování. Tyto akce jsou obvykle schváleny nadřízenými důstojníky nebo soudy a jsou prováděny v souladu s platnými právními předpisy a pravidly. Nicméně, v důsledku svého tajného charakteru, mohou tyto operace vyvolávat otázky ohledně ochrany občanských práv a svobod.

Celkově lze říci, že pátrání je nedílnou součástí kriminalistické praxe a slouží k efektivnímu řešení trestných činů a ochraně veřejného pořádku. Obecně je při této praxi nutností pečlivé plánování, koordinace a využití vhodných metod a prostředků. Vše zmíněné spěje k co nejefektivnějšímu zvládnutí daného případu.⁷

⁵ NĚMEC, Miroslav. Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze. Praha: Abook, 2017. ISBN 978-80-906974-0-9, str.285

⁶ METEŇKO, Jozef; BAČÍKOVÁ, Iveta a SAMEK, Martin. Kriminalistická taktika. Brno: Václav Klemm, 2013. ISBN 978-80-87713-08-2, str. 244.

⁷ HRINKO, Martin. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-793-1.

1.2 Zákonná úprava pátrání

Při zpracování této práce je zcela nezbytné uvést právní normy týkající se této problematiky. Lze říci, že základním pravidlem je zachování osobního práva jednotlivce a jeho ochrany jako takové, což je především vyjádřeno v Ústavě ČR a v Listině základních práv a svobod. Definice těchto zákonů hovoří o tom, že tyto práva náleží jak fyzickým, tak právnickým osobám, kdy se nebere ohled na jejich občanství či sídlo. Vzhledem k zachování tématu pátrání je pro nás podstatné pátrání po fyzické osobě, která může být omezena na osobní svobodě. Zároveň jsou tyto práva podpořeny mezinárodními smlouvami, které Česká republika ratifikovala a aplikovala do svého právního řádu.⁸

1.2.1 Ústava České republiky

Hlava první čl. 1 odst. 1 uvádí: „*Česká republika je svrchovaný, jednotný a demokratický stát založený na úctě k právu a svobodám člověka a občana. (2) Česká republika dodržuje závazky, které pro ni vyplývají z mezinárodního práva.*“⁹

Tyto důvody dávají občanům České republiky plnohodnotnou důvěru v životní stabilitu a zároveň pocit jistoty, že tito lidé žijí ve státě, který má pevně zakořeněný právní rámec. Zároveň je ústavou zaručeno, že stát může vykonávat pouze věci, které jsou uvedeny v zákoně.

1.2.2 Listina základních práv a svobod

Hlava 1 v obecných ustanoveních uvádí v článku 1: „*Lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech. Základní práva a svobody jsou nezadatelné, nezcizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné. (2) Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon*

⁸ Novotný František a kolektiv. Trestní zákoník 2010: stav k 1.4.2010 : komentář, judikatura, důvodová zpráva. Praha: Eurounion, 2010. ISBN 978-80-7317-084-4.

⁹ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. In: Zákony pro lidi [online]. AION CS, 2010-2018 [cit. 2023-12-19]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>

stanoví. Každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.“¹⁰

Listina základních práv a svobod zcela jasně uvádí důvody zaručení hodnot lidského práva a svobody a také značí, že nemůže být nikdo těchto práv zbaven. Je zde pro každého jedince zaručeno jednání v rovině demokratického právního státu. A zároveň taková rozhodnutí, která se musí slučovat s vizí těchto hodnot.

1.2.3 Zákon o Policii České republiky

O pátrání po osobách a věcech zcela jasně hovoří §68 odst. (1) *Policie provádí jako součást plnění svých úkolů pátrání po osobách a věcech s cílem zjistit, kde se tyto osoby nebo věci nacházejí, nebo identifikovat osoby, mrtvoly, části lidského těla anebo kosterního nálezu neznámé totožnosti. (2) Policie může žádat pro účely zahájeného pátrání po konkrétní hledané nebo pohřešované osobě a za účelem zjištění totožnosti osoby neznámé totožnosti nebo totožnosti nalezené mrtvoly poskytnutí provozních a lokalizačních údajů od právnické nebo fyzické osoby zajišťující veřejnou komunikační síť nebo poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací způsobem umožňujícím dálkový a nepřetržitý přístup, nestanoví-li jiný právní předpis jinak. Informace se poskytne ve formě a v rozsahu stanoveném jiným právním předpisem.¹¹*

1.2.4 Pokyn policejního prezidenta

Tento závazný pokyn policejního prezidenta definuje předmět úpravy v článku 1 *Tento pokyn upravuje postup při pátrání po osobách a věcech.¹²*

¹⁰ Usnesení č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod. In: *Zákony pro lidi* [online]. AION CS, 2010-2018 [cit. 2023-12-19]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2>.

¹¹ *Zákon č. 273/2008 Sb. Zákon o Policii České republiky. In: Zákony pro lidi* [online]. AION CS, 2010-2018 [cit. 2023-12-19]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>

¹² Závazný pokyn policejního prezidenta 253/2022 o pátrání

1.3 Teorie pátrání

Teorie policejního pátrání se zabývá různými aspekty a strategiemi používanými policií při hledání pachatelů trestné činnosti, ztracených osob nebo jiných cílů. Zahrnuje systematický přístup k sběru informací, analýze dat, plánování operací a provedení pátracích akcí. Níže uvádím několik klíčových aspektů teorie policejního pátrání. Teorie policejního pátrání lze rozdělit do dvou základních skupin, které jsou uvedené níže v podkapitolách.^{13 14}

Sběr informací

Policejní pátrání začíná sběrem relevantních informací, které pomáhají identifikovat pachatele nebo místo, kde se nachází hledaná osoba. Informace mohou pocházet z různých zdrojů, včetně svědků, obětí, fyzických důkazů, kamerových záznamů, telefonních hovorů, a dalších.

Analýza dat

Policisté provádějí analýzu sbíraných informací a dat za účelem identifikace vzorců, spojitostí a trendů. To může zahrnovat využití analytických nástrojů, jako jsou databáze, softwary pro analýzu dat nebo profilování pachatelů.

Plánování operací

Na základě sbíraných informací a analýzy dat vytvářejí policisté plán operací. Tento plán zahrnuje určení priorit, stanovení cílů pátrání, alokaci zdrojů a koordinaci aktivit mezi jednotlivými policejními složkami.

Použití strategií a technik

Existuje mnoho strategií a technik, které policie používá při pátrání. Patří sem například proaktivní pátrání, podpora od veřejnosti, využití technologií (jako

¹³ DVOŘÁK, Vratislav a KLOUBEK, Martin. Základy operativně pátrací činnosti policie v definicích a schématech. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. ISBN 978-80-7251-351-2.

¹⁴ KONRÁD, Zdeněk, Viktor PORADA, Jiří STRAUS a Jaroslav SUCHÁNEK. Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0.

jsou sledovací zařízení, kamerové systémy, mobilní aplikace), podpora od specializovaných jednotek (jako jsou týmy pro vyjednávání, speciální pořádkové jednotky), a další.

Vykonání pátracích akcí

Po plánování provedou policisté pátrací akce, které mohou zahrnovat výslechy, domovní prohlídky, zátahy, kontrolu průchodů, sledování podezřelých osob, monitorování komunikací a další operace.

Hodnocení výsledků

Po provedení pátracích akcí policie hodnotí dosažené výsledky a přizpůsobuje své další kroky na základě nových informací nebo změn v situaci. To může zahrnovat další pátrací akce, změnu strategie nebo předání případu specializovaným jednotkám.

Teorie policejního pátrání se neustále vyvíjí v souladu s technologickým pokrokem, změnami ve společnosti a novými výzvami v oblasti kriminality.

1.3.1 Administrativní pátrání

Jedná se zejména o provádění administrativních úkonů, které jsou spojeny s pátráním např. vyhledávání a odvolávání pátrání, vedení pátracího svazku a vedení pátracích pomůcek.

Policejní administrativní pátrání je také proces, který provádí policejní orgány za účelem získání informací o osobách, vozidlech, majetku nebo jiných entitách, které jsou důležité pro řešení různých právních, kriminálních nebo bezpečnostních záležitostí. Tento typ pátrání se často používá pro potřeby vyšetřování trestné činnosti, prevenci trestné činnosti, vyřešení přestupků, výkon dozoru nebo ochranu veřejného pořádku.

Základem policejního administrativního pátrání je shromažďování informací z různých zdrojů, jako jsou veřejné databáze, policejní záznamy, informace od svědků nebo dalších dotčených stran. Tyto informace mohou zahrnovat osobní údaje, historii pohybu, spojení s dalšími osobami nebo skupinami, informace o vozidlech, majetku atd.

Při provádění administrativního pátrání jsou policejní orgány vázány právními předpisy a zákony týkajícími se ochrany soukromí a lidských práv. Policejní orgány musí respektovat princip proporcionality a nemohou provádět pátrání bez oprávnění nebo důvodného podezření.¹⁵

1.3.2 Výkonné pátrání

Policejní výkonné pátrání je proces, při kterém jsou policejní složky aktivně angažovány v hledání osob, vozidel, majetku nebo jiných entit, které jsou považovány za podezřelé, spojené s trestnou činností nebo představující riziko pro veřejnou bezpečnost. Tento typ pátrání je většinou prováděn za účelem zadržení podezřelých osob, zajištění důkazů nebo předcházení trestné činnosti. Během policejního výkonného pátrání mohou policejní složky použít různé metody a prostředky k nalezení hledaných osob nebo věcí.¹⁶ To může zahrnovat:

Sledování

Policejní složky mohou provádět sledování podezřelých osob nebo vozidel, aby zjistily jejich pohyb a aktivity.

Zátahy

Pokud je podezřelá osoba lokalizována, může být proveden zátah či zadržení za účelem zajištění a vyšetření.

Prohlídky

Pokud existuje podezření, že se hledaná osoba nebo věc nachází na určitém místě, může být provedena fyzická prohlídka tohoto místa.

¹⁵ DVOŘÁK, Vratislav a KLOUBEK, Martin. Základy operativně pátrací činnosti policie v definicích a schématech. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. ISBN 978-80-7251-351-2.

¹⁶ TIPLICA, Mircea. Kriminalistická taktika. 2. upr. vyd. Praha: Policejní akademie, 1999. ISBN 80-725-1007-X.

Zadržení a zajištění

Pokud je nalezena hledaná osoba, může být zadržena a zajištěna pro další vyšetřování nebo předání do rukou vyšetřovacích orgánů.

Zatýkáni

Pokud je nalezena osoba podezřelá z trestné činnosti a je vydán zatýkácí rozkaz, může být provedeno zatčení.

Policejní výkonné pátrání může být prováděno na základě různých informací, jako jsou svědectví, důkazy, tipy od veřejnosti, sledování komunikačních prostředků nebo použití informací získaných v rámci vyšetřování. Při provádění výkonného pátrání jsou policejní složky vázány právními předpisy a musí dodržovat zákony týkající se ochrany soukromí a lidských práv.

1.4 Obecné zásady pátrání

Obecné zásady policejního pátrání jsou stanoveny s cílem zajistit, aby pátrání bylo prováděno účinně, spravedlivě a v souladu s právními předpisy a základními lidskými právy.

Zásady pátrání jsou rozděleny do dvou základních skupin, kdy v první skupině hovoříme o obecných zásadách a patří zde především zákonnost, ostražitost, cílevědomost a etika postupu.¹⁷

1.4.1 Zákonnost

Zákonnost pátrání je princip, který platí v právním systému určitého státu a znamená, že orgány činné v trestním řízení musí postupovat v souladu s platnými zákony a respektovat základní práva obviněného. To znamená, že při vykonávání pátrání, získávání důkazů a provádění zátahu musí být striktně dodržovány

¹⁷ STRAUS, Jiří. Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-807380-095-6.

stanovené první kroky a požadavky, aby byla zajištěna ochrana člověka před zneužitím moci státních orgánů.¹⁸

Orgány činné v trestním řízení musí dodržovat zákonem stanovené podmínky a omezení při provádění pátrání, jako je například neoprávněný vstup do bytu, nelegální sledování a odposlouchávání osob či neoprávněný zásah do soukromí. Porušení zákonnosti pátrání může znamenat neplatnost získaných důkazů a zároveň porušení základních práv obviněného. V tomto případě se může s největší pravděpodobností stát, že trestní stíhání bude přerušeno.¹⁹

Zákonnost pátrání je důležitým základem spravedlnosti a dodržování práva ve státě a přispívá k ochraně občanů před nadměrným zásahem státní moci do jejich života. Je proto důležité, aby orgány činné v trestním řízení jednaly v souladu se zákony a respektovaly základní práva a svobody občanů.²⁰

1.4.2 Ostražitost

Je schopnost aktivně hledat informace, důkazy nebo případná řešení určitého problému. Ostražitost pátrání zahrnuje schopnost být pozorný, pečlivý a důkladný při shromažďování informací a analyzování situace. Tato schopnost je důležitá při vyšetřování zločinů, pátrání po pohřešovaných osobách nebo při řešení složitých případů. Ostražitost pátrání je klíčem pro úspěšné a efektivní pátrání. Mezi další důležité aspekty patří, mít smysl pro pozornost detailů, analytické myšlení, reakce na změny a v neposlední řadě prevence chyb.

¹⁸ Zákon č. 141/1961 Sb. Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád). In: *Zákony pro lidi [online]. AION CS, 2010-2018 [cit. 2023-12-20]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>*

¹⁹ Novotný František a kolektiv. *Trestní zákoník 2010: stav k 1.4.2010 : komentář, judikatura, důvodová zpráva*. Praha: Eurounion, 2010. ISBN 978-80-7317-084-4.

²⁰ Zákon č. 141/1961 Sb. Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád). In: *Zákony pro lidi [online]. AION CS, 2010-2018 [cit. 2023-12-20]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>*

1.4.3 Cílevědomost

Cílevědomost pátrání je schopnost zaměřit se na konkrétní cíl nebo úkol, který chceme dosáhnout při provádění pátrání. Tato schopnost je důležitá při jakémkoli druhu této činnosti, ať už jde o hledání informací, osob nebo důkazů. Mít jasně stanovený cíl nám pomůže efektivně zaměřit naši pozornost a úsilí, abychom dosáhli požadovaného výsledku. Tato zásada nám také umožňuje lépe řídit naše zdroje a prostředky, abychom maximalizovali naše šance na úspěch.

1.4.4 Etika postupu pátrání

Etika je oblast filozofie, která se zabývá otázkami morálního jednání a hodnotami. Oblast etického postupu pátrání má za cíl zkoumat jakým způsobem by se lidé měli chovat, co je správné a co je špatné. Zachování etických hodnot v procesu pátrání může být komplexní a náročné, protože se zabývá složitými otázkami a dilematy. Etika je neustále rozvíjející disciplínou a je důležité se s ní aktivně zabývat a reflektovat naši morální intuici a hodnoty.²¹

1.5 Specifické zásady pátrání

1.5.1 Reálnost pátrání

Kdy tato zásada značí, aby nalezení objektu bylo skutečně možné. Je proto podstatné, aby byla míra připravenosti na pátrání na úrovni, že musí být zcela evidentní reálnost po hledaném objektu a že skutečně existuje. Při nedostatku těchto informací by pátrání ztrácelo smysl a v praxi by se nebylo možné o nic opřít. Abychom mohli pátrání zahájit, je potřeba znát konkrétní markanty, které by

²¹ Policie České republiky: Police of the Czech Republic. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. ISBN isbn978-80-270-0664-9, str. 12

směřovaly k identifikaci. Nebylo by zcela logické pátrat po objektu, který již na počátku neexistuje.²²

1.5.2 Koordinovanost

Je typická tím, že je do činnosti pátrání zapojeno větší množství subjektů. Je podstatné, aby se pokračovalo v rámci jednotného plánu či uceleného společného postupu. Je žádoucí mít stanoveny konkrétní řídicí centrum, či řídicího pracovníka. Součinnost pátrání v tom, že tuto zásadu není schopen dodržet pouze jeden policista, jednalo by se tak v případě místního pátrání jedním policistou na příslušném základním policejním útvaru. Kdy v řídicím centru se soustřeďují, zpracovávají, vyhodnocují veškeré informace. Zajišťuje se informovanost veškerých subjektů, které se podílejí na pátrání a podnikají určitá opatření.

1.5.3 Součinnostní pátrání

Nám značí, že jen v minimálních případech je schopný pátrání zajistit jen jeden příslušník Policie ČR. Muselo by se jednat pouze ojedinělý případ spadající do místního pátrání, ale ve valné se jedná o celookresní pátrání. Součinnostní pátrání je ve vztahu Policie ČR upraveno zákonem a také v interních normativních aktech, které jsou vnitřním předpisem Policie ČR.

1.5.4 Operativnost

Pátrání spočívá zejména v tom, že při provádění pátrání se relativně často mění situace o hledaném objektu. Je to způsobené tím, že hledané osoby velmi často mění úkryt, využívají hromadnou dopravu, popřípadě jedou vozidlem, které není evidován na jejich osobu. Hovoříme o akceschopnosti, kdy jsou pátrací orgány schopné rychle a pružně reagovat. K tomuto faktoru jsou zcela zásadní kvalitní informace.

²² DVOŘÁK, Vratislav a KLOUBEK, Martin. Základy operativně pátrací činnosti policie v definicích a schématech. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. ISBN 978-80-7251-351-2.

1.5.5 Rychlost

V tomto případě se jedná o včasnou reakci a rychlé plnění pátracích úkonů při zjištění aktuální informace týkající se pátrání. Rychlost pátrání však není vždy jediným důležitým faktorem, důležité je také zachovat vyváženost mezi rychlostí a přesností, zejména v citlivých situacích, jako je právě vyšetřování zločinů.

1.5.6 Navázání spolupráce pomocí hromadných sdělovacích prostředků

Jak už z názvu vyplývá, jedná se o hromadné informování většího počtu obyvatel, což je jeden z významných a rychlých procesů, které napomáhají efektivně pátrat po daném objektu. Funguje tím způsobem, že relativně v krátké době dojde informování velkého množství lidí pomocí televizního vysílání, pátracích relací, sociálních sítí a na internetu obecně. Ke zveřejnění těchto informací dochází pracovištěm Policie ČR pro styk s veřejností.²³

1.5.7 Spolupráce s veřejností

Je velice výhodné jednat například se starosty místní samosprávy, kde je předpoklad výskytu při pátrání je dána tím, že pohřešovaná osoba musí být nějakým způsobem ve styku s osobami, musí chodit nakupovat, spát, opatřovat si prostředky pro život. V tomto případě této osoby. Je zde možnost o informace oslovit místní kluby či zájmové spolky.

1.6 Cíle objektu pátrání

Cílem pátrání z kriminalistického pohledu je nalezení konkrétního objektu. Důležitým poznatek je, že se musí jednat o objekt materiální, tedy fyzicky

²³ VRABEC, Vladimír. Internet a hromadné sdělovací prostředky. Ikaros [online]. 1998, ročník 2, číslo 8 [cit. 2023-12-28]. urn:nbn:cz:ik-10272. ISSN 1212-5075. Dostupné z: <http://ikaros.cz/node/10272>

hmatatelný, nemůže o pouze vztahy či neurčité vlastnosti, po kterých není možné pátrat.

Druhou vlastností objektu pátrání je jeho konkrétnost. To nám značí, že se tento objekt od objektu stejného druhu určitým způsobem odlišuje. Má určité markanty, odlišné poškození, individuální výrobní číslo.

Z hlediska výše zmíněného je zcela evidentní, že objektem pátrání může být pouze zcela konkrétní osoba, konkrétní věc nebo konkrétní zvíře.²⁴

1.6.1 Pátrání po osobách (živé, mrtvé, části mrtvol)

V tomto případě se jedná o osoby, které mohou být hledané, pohřešované a neznámé totožnosti. Co se mrtvol týče, tak se bude z tohoto pohledu pátrat po mrtvolách neznámé totožnosti, také se může jednat o pátrání po totožnosti jednotlivých částí lidského těla neznámé totožnosti a kosterní nálezy.

U nálezů kosterních pozůstatků je nejdůležitější otázkou, před započítím jakéhokoli pátrání stáří kosterních pozůstatků. Vzhledem k velkému množství výkopových prací na území ČR se velice často stává, že dojde v rámci navážky k objevení starých kostí pocházejících ze zrušených hřbitovů. Dále pak se může jednat o staré učební pomůcky, tedy reálné kosti používané v rámci výuky. Z tohoto důvodu je třeba se nejprve zaměřit na stáří, aby bylo vyloučeno pátrání po již zemřelém člověku, jehož kosti mohly být takto náhodně objeveny.²⁵

1.6.2 Pátrání po vozidlech

Pátrání po vozidlech může být provedeno z různých důvodů, jako je například pátrání po odcizených vozidlech, vozidlech, se kterými byla spáchaná trestná činnost, hledání vozidla v souvislosti s únosy nebo teroristickými činy. Při

²⁴ KONRÁD, Zdeněk. Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů. 3. nezm. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. ISBN 80-7251-023-1.

²⁵ KONRÁD, Zdeněk, Viktor PORADA, Jiří STRAUS a Jaroslav SUCHÁNEK. Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0.

pátrání po vozidlech se využívá různé techniky a metody, které budou zmíněny v dalších kapitolách.²⁶

1.6.3 Pátrání po věcech

Při pátrání po věcech se jedná zejména o věci, které pocházejí z trestné činnosti, byly odcizeny při trestném činu pachatelem a ten je dále užíval jako věci vlastní. Věci, které byly zajištěny nebo nalezeny, ale naopak se pátrá po jejich původu a majiteli. Z pohledu věcí na bezpečnost a obsah, z hlediska státního zájmu velké hodnoty mohou být zneužity, popřípadě mohou způsobit vážný následek na zdraví člověka či škodu na majetku, aniž by s těmito věcmi byl spáchán trestný čin, či byly odcizeny.

1.7 Rozdělení pátrání dle PČR

Vyjma výše uvedeného rozdělení pátrání lze toto rozdělit dle složek PČR, které pátrání provádí. Vzhledem k vnitřnímu rozdělení PČR na uniformovanou část PČR a na Službu kriminální policie a vyšetřování (dále jen „SKPV“) bude i tato kapitola rozdělena tímto způsobem.

1.7.1 Vnější služba

Uniformovaná část PČR v rámci výkonu služby běžně provádí pátrání po osobách a věcech. Avšak se nejedná o cílenou a jedinou činnost vnější služby. V rámci svého běžného výkonu uniformovaná část policie provádí kontroly osob, případně vozidel, kdy provádí lustrace v dostupných evidencích PČR, čímž ověřuje, zda se jednotlivé osoby či vozidla neprocházejí v pátrání. V negativním případě pokračuje v plnění svých úkolů. V kladném případě osobu omezí na osobní svobodě a vozidlo zajistí. Samozřejmě policie pátrá i po věcech, avšak případů, kdy by uniformovaná hlídka v rámci své činnosti narazila na věc

²⁶ CHMELÍK, Jan. Místo činu a znalecké dokazování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. ISBN 80-86898-42-3.

s výrobním číslem je minimálně. Z tohoto důvodu schválně pátrání po věcech neuvádím, s výjimkou pátrání po vozidlech.

1.7.2 Služba kriminální policie a vyšetřování

V rámci Služby kriminální policie a vyšetřování se pátráním po osobách a věcech zabývají specializované oddělení (tzv. pátrači) Odboru obecné kriminality (dále jen „OOK“). Vzhledem k věcné příslušnosti lze oddělení pátrání SKPV rozdělit dle jejich působnosti na pátrače Obvodních ředitelství, pátrače Krajských ředitelství a pátrače Úřadu služby kriminální policie (dále jen „ÚSKPV“).²⁷

1.7.2.1 Pátrači SKPV Obvodních ředitelství PČR

V rámci každého Obvodního/okresního ředitelství Policie ČR je zřízeno na odboru obecné kriminality oddělení specializující se na pátrání po osobách a věcech. Každé místní oddělení PČR nebo oddělení SKPV se v případě pátrání po osobách a věcech obrací na toto oddělení pátrání, kdy předává veškeré dostupné informace k osobě či věci po které žádá vyhlásit pátrání. Na základě tohoto se na oddělení pátrání zakládá tzv. pátrací svazek. Pátracím svazkem se rozumí spis, který je vedený samostatně pod číslem jednacím útvaru vlastníka záznamu založený za účelem pátrání po osobě, pobytu osoby, totožnosti neznámé osoby nebo lidských pozůstatků. Tento pátrací svazek má přidělený určený pracovník oddělení pátrání. Nejčastěji se tyto dělí podle abecedy, kdy každý operativec má přidělené několik písmen abecedy, podle kterých jsou mu přiděleny pátrací svazky osob. Na základě tohoto provádí nezbytná šetření směřující k vypátrání konkrétní osoby. V případě zjištění místa, kde se osoba nachází provedou buď sami služební zákrok k zadržení vypátrané osoby, nebo v případě rizikového zákroku k tomuto využijí příslušníky vnější služby ať už speciální pořádkovou jednotku (dále jen „SPJ“), zásahovou jednotkou (dále jen

²⁷ Policie České republiky: Police of the Czech Republic. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. ISBN isbn978-80-270-0664-9, str. 38

„ZJ“) nebo útvarem rychlého nasazení (dále jen „URNA“). Stejně jako pátrání po osobách probíhá pátrání po věcech.

Dále jsou zde v rámci oddělení pátrání specialisté, kteří se zaměřují na pátrání po věcech. Tito specialisté mají v rámci svého služebního obvodu přiděleny určité bazary a zastavárny, kdy by měli být s obsluhou těchto živnostenských provozoven tzv. na krátko. Měla by zde fungovat určitá oboustranná důvěra a spolupráce. Zda tomu tak skutečně je, nebo zda této spolupráce „bazarníci“ zneužívají je na zváženu. Další specializací jsou detektivové zaměřeni na umělecké předměty a jiné kulturní hodnoty. Mimo jiné tito specialisté spravují informační systém - Portál systému evidence uměleckých děl (dále jen „IS PSEUD“).²⁸

V neposlední řadě je třeba zmínit pátrání po motorových vozidlech a dílech z motorových vozidel. Tato část pátrání je zcela vyjmuta z kompetence oddělení pátrání, kdy jí kompletně spravují detektivové zařazení na oddělení problematiky motorových vozidel, a to včetně vedení evidence v informačním systému Pátrání po motorových vozidlech (dále jen „IS PATRMV“). Do tohoto spadají nejen motorová vozidla, ale i stavební a zemědělské stroje, lodě, letadla, přívěsné vozy atd.

1.7.2.2 Pátrači SKPV Krajských ředitelství PČR

Pátrači SKPV KŘP provádějí pátrání po osobách a věcech v rámci spisových materiálů, kde je v rámci trestního řízení příslušný krajský soud. Z tohoto lze odvodit, že pokud je spisový materiál vedený na krajském ředitelství, tak pátrání vedou pátrači krajského ředitelství.

V případě že je spisový materiál postoupen na jiné krajské, nebo obvodní ředitelství je stejně tak postoupen i pátrací svazek. Dále pak pátrači KŘP provádějí pátrání po totožnosti mrtvol neznámé totožnosti.

Pro ilustraci bych rád porovnal aktuální personální stav Krajského ředitelství hlavního města Prahy a Městského ředitelství Brno, kdy v Praze je na každém

²⁸ DVOŘÁK, Vratislav a KLOUBEK, Martin. Základy operativně pátrací činnosti policie v definicích a schématech. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. ISBN 978-80-7251-351-2.

OŘP oddělení pátrání o počtu cca 15-20 kriminalistů a na KŘP dalších cca 20 kriminalistů, kteří vedou pátrání dohromady po 4.500 osobách. Na městském ředitelství Brno je jedno oddělení pátrání o 15 kriminalistech, kteří pátrají po 2.600 osobách. Každý si může představit vytíženost a kvalitu pátrání při této kvantitě pátracích svazků.²⁹

1.7.2.3 Úřad služby kriminální policie a vyšetřování

Pátrači ÚSKPV provádí pátrání po osobách, které byly odsouzeny k trestu odnětí svobody v délce přesahující 3 roky, dále po osobách zvláštního zřetele a u osob, u kterých převezmou pátrání. V rámci přípravy této diplomové práce jsem opakovaně hovořil s pátrači na obvodní i krajské úrovni, kdy se shodli na tom, že tzv. lovci lebek Policejního prezidia si vybírají případy, na kterých pracují. Ale rozhodně nepřebírají pátrací svazky po lidech, u kterých se neočekává kladný výsledek pátrání, např. nepřevzali pátrání po Františku Procházkovi, který provedl tzv. krádež století, kdy z bezpečností agentury odcizil více jak půl miliardy korun. U této osoby, ačkoli by se dalo předpokládat, že je to rozhodně případ hodný zvláštního zřetele, policejní prezidium pátrání nepřevzalo a zůstalo na Krajském ředitelství hlavního města Prahy. Důvod proč pátrání PP nepřevzalo se můžeme pouze domnívat. Ačkoli mi na tuto otázku nikdo neodpověděl a moje otázka mezi pátrači KŘ vzbudila pouze pobavení.³⁰

1.8 Dle rozsahu pátrání

Pátrání dále můžeme rozdělit dle jeho rozsahu. Toto rozdělení je důležité hlavně pro velitele pátrací akce v rámci přípravné fáze, a to z důvodu nasazení adekvátního množství sil a prostředků. Pokud je nasazeno málo policistů není možné řádně propátrat určený prostor a je riziko, že osoba či věc, která se v prostoru ukrývá, nebo je ukrytá, nebude nalezena. Na druhou stranu příliš velké

²⁹ Policie České republiky: Police of the Czech Republic. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. ISBN isbn978-80-270-0664-9, str. 86

³⁰ Policie České republiky: Police of the Czech Republic. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. ISBN isbn978-80-270-0664-9, str. 38

množství nasazených policistů, nebo jejich příliš dlouhé nasazení snižuje jejich bdělost a opět se zvyšuje riziko selhání. Tímto se budu následně zabývat v kazuistice. Rozsah vedení pátrání lze rozdělit na lokální, republikové, Evropské a celosvětové.

1.9 Postup před vyhlášením pátrání

Postupem před vyhlášením pátrání rozumíme ucelený soubor činností, který zpravidla začíná podnětem od oznamovatele, následně je prováděno šetření k subjektu, kdy zpracovatel spisového materiálu již průběžně činní předběžné kroky směřující k ustanovení osoby pachatele, jeho pohybu a bydlišti; případně místu pobytu pohřešované osoby; nebo místu kde se nachází věc po které je vedeno pátrání. V případě že zpracovatel dospěje k závěru, že je potřeba vyhlásit pátrání po subjektu, vyplní písemnou žádost, kdy do této uvede veškeré doposud učiněné kroky a zjištění, čímž usnadňuje detektivům SKPV z oddělení pátrání jejich následující kroky a úkony.³¹

1.10 Fáze pátrání

Jelikož je každé pátrání zcela ojedinělé a samostatné, i tak lze na každé samostatné pátrání určit obdobné okruhy, které je vždy nutné uvést, jelikož jsou určitě etapy, které jsou v každém případě stejné nebo velice totožné. Z tohoto důvodů je možné celý proces pátrání rozdělit do čtyř základních etap.³²

³¹ KONRÁD, Zdeněk, Viktor PORADA, Jiří STRAUS a Jaroslav SUCHÁNEK. Kriminální taktika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0.

³² KONRÁD, Zdeněk. Některé zvláštní způsoby dokazování: kriminalistické problémy teorie a praxe. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2017. ISBN 978-80-7251-477-9.

1.10.1 Příprava pátrání

Hlavním předpokladem jakéhokoli úspěšného pátrání je jeho správná, včasná a úplná příprava. Úkolem přípravy pátrání je pak zejména zajištění a shromáždění všech potřebných informací, které potřebujeme k zahájení a vyhlášení pátrání. Základními údaji, které musíme v rámci přípravy pátrání zjistit, jsou tzv. identifikační údaje. To jsou právě ty údaje a znaky individuální identifikace, které potřebujeme pro vyhlášení pátrání.

Identifikačními údaji při pátrání po osobách je:

- *příjmení, jméno rodné a další příjmení,*
- *rodné číslo, případně datum narození,*
- *místo narození, případně státní občanství,*
- *pohlaví,*
- *místo pobytu,*
- *rodiče, partner, děti,*
- *osobní a cestovní doklady,*
- *přezdívky a falešná jména*
- *popis osoby včetně zvláštních znamení, tetování, oblečení apod.,*
- *fotografie, videozáznam nebo jiný obrazový záznam osoby,*
- *popis, nákres nebo obrazový záznam věci, které měla osoba u sebe,*
- *daktyloskopické otisky, pachové stopy a konzervy,*
- *biologické materiály, zejména ústní výtěry, vlasy, krev, případně profil DNA*
- *vzorky písma, údaje o vrozených vadách nebo vadách v důsledku nemocí, úrazů, operačních nebo jiných léčebně vzniklých změn na těle, nebo tělesných orgánech, které jsou uvedeny ve výpisu ze zdravotní dokumentace osoby, pokud jsou k dispozici, a jiné údaje využitelné pro pátrání*³³

1.10.2 Zahájení a vyhlášení pátrání

Pátrání zahajují útvary policie na základě žádosti fyzické nebo právnické osoby nebo z vlastního rozhodnutí. Pátrání po osobách, totožnosti neznámých osob a lidských pozůstatků a vozidlech vyhledávají na základě žádosti nebo

³³ NĚMEC, Miroslav. *Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze*. Praha: Abook, 2017. ISBN 978-80-906974-0-9., str. 297,298

z vlastního rozhodnutí oddělení, resp. Odbory obecné kriminality služby kriminální policie a vyšetřování. Pátrání po ostatních věcech vyhláší výkonné organizační články Policie ČR, které přijaly oznámení o odcizení či ztrátě věci. Pátrání na základě požadavků cizích států vyhláší Národní ústředna Interpol Praha a Odbor mezinárodní policejní spolupráce Policejního prezidia ČR. K účelům vyhlášení pátrání, zejména pak při pátrání po osobách musí být zjištěny a zadokumentovány veškeré důležité informace, které jsou nutné nejen k zahájení a vyhlášení pátrání, ale které lze v pozdějším pátracím procesu kdykoliv využít. Tyto informace se uvádějí v žádosti o vyhlášení pátrání a jsou-li neúplné, vátí se taková žádost vždy zpět požadujícímu policejnímu útvaru k jejich doplnění.

Žádost o vyhlášení pátrání po hledané osobě musí obsahovat:

- úplné identifikační údaje,*
- kriminální minulost,*
- důvod pátrání,*
- způsob spáchání trestné činnosti,*
- styky,*
- zákonné ustanovení k omezení osobní svobody,*
- pokyn, jak má být s osobou naloženo po jejím vypátrání a kdo ji převezme,*
- záznam o provedených lustracích v centrálním registru občanů České republiky, u cizinců v evidenci služby cizinecké policie, evidenci motorových vozidel³⁴*

1.10.3 Vlastní realizace pátrání

Vlastní realizace pátrání spočívá v uplatnění všech forem a prostředků pátrání tak, aby bylo pátrání úspěšně dokončeno. Jde vlastně o nepřetržitou pátrací činnost spočívající v získávání, shromažďování a vyhodnocování stále nových a nových informací ke konkrétnímu případu pátrání, na kterém se podílí všechny výkonné policejní útvary a všichni ti zařazení policisté, kteří pro účely pátrání používají pátrací pomůcky. Tyto formy pátrání zejména tvoří:

³⁴ NĚMEC, Miroslav. *Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze*. Praha: Abook, 2017. ISBN 978-80-906974-0-9., str. 298,299

- *osobní pátrání prováděn při výkonu služby policisty za využití místní a osobní znalosti a informačních systémů, které pro účely pátrání Policie České republiky vede,*
- *pátrací akce,*
- *domovní a osobní prohlídky,*
- *kontroly osob nebo věcí nacházejících se v úkrytech nebo v místech zvýšeného výskytu trestné činnosti nebo v místech soustředování osob s kriminální minulostí*
- *kontroly podezřelých osob a věcí přepravovaných v dopravních prostředcích*

Prostředky pátrání jsou prostředky, které lze využít k dosažení cíle pátrání, zejména:

- *aktualizované pátrací pomůcky,*
- *provádění pátracích akcí,*
- *pronásledování, včetně přeshraničního pronásledování,*
- *pátrání po horké stopě,*
- *využívání zákonných institutů, např. vydání věci, odnětí věci nebo předběžné zajištění věci, vstup do obydlí, jiného prostoru a na pozemek, zastavení vozidla a provedení jeho prohlídky, podání vysvětlení a prokázání totožnosti, získávání informací z evidencí a informačních systémů, vyžadování posytnutí provozních a lokalizačních údajů, dat o době a místě použití elektronického platebního prostředku a informací o době a místě poskytnutí zdravotních služeb, používání operativně pátracích prostředků a podpůrných operativně pátracích prostředků, zveřejňování osobních údajů prostřednictvím sdělovacích prostředků, provádění domovních a osobních prohlídek, prohlídek jiných prostor a pozemků, provádění odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu a vyžadování údajů o telekomunikačním provozu,*
- *využívání služebních psů a služebních koní*
- *analyzování veřejně dostupných informací,*
- *vyhlašování mimořádných pátracích opatření, kterými se rozumí opatření směřující k okamžitému plnění úkolů při pátrání po vybraných objektech pátrání na území České republiky trvající po dobu maximálně 30 dnů ode dne vyhlášení,*

- *využívání metod a postupů kriminalisticko-technické činnosti, a používání služebních vrtulníků, plavidel a dalších technických prostředků.*³⁵

1.10.4 Ukončení pátrání

Ve své podstatě je pátrání ukončeno samotným vypátráním osoby nebo věci, nebo úmrtím této osoby. Taktéž mohou pominout důvody, pro které bylo po dané osobě pátráno (hledaná nebo pohřešovaná osoba se sama přihlásí, osoba která je podezřelá se spáchání trestné činnosti přestane být již podezřelou). Může nastat také situace, že dojde ke ztotožnění hledané nebo pohřešované osoby s mrtvolou, částí lidského těla nebo kosterním nálezem. V posledním případě dojde k uplynutí 20 let od vyhlášení pátrání po osobě. Co se týče pátrání po věcech, dojde k uplynutí promlčecí doby ve smyslu § 34 TrZ, kdy s výjimkou zbraní a střeliva, kde se pátrání nepřerušuje ani po této době.³⁶

V souvislosti s ukončením pátráním se spojena celá řada administrativních a odborných kriminalistických úkonů. Při vypátrání odcizených věcí, motorových vozidel, zbraní a střeliva by mělo dojít k zajištění či zadržení této osoby a teprve potom bylo mělo následovat odvolání pátrání příslušného pátracího svazku.³⁷

³⁵ NĚMEC, Miroslav. *Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze*. Praha: Abook, 2017. ISBN 978-80-906974-0-9., str. 299,300

³⁶ KONRÁD, Zdeněk, Viktor PORADA, Jiří STRAUS a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0.

³⁷ KONRÁD, Zdeněk. *Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů*. 3. nezm. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. ISBN 80-7251-023-1.

2 Praktická část diplomové práce

V praktické části jsou uvedeny nejnovější poznatky a metody, které jsou využívány v běžné praxi při pátrání. Zahrnuje analýzu konkrétních postupů a technik, které jsou používány policisty při provádění pátrání po pachatelích trestných činů, hledaných osobách nebo ztraceném majetku. Dále se zaměřuje na aplikaci teoretických poznatků a modelů do praxe a poskytuje praktické návody pro efektivní a účinné pátrání v různých situacích.

Kazuistika představuje reálné případy, ve kterých jsou tyto metody a postupy aplikovány. Skrze tyto případy je možné demonstrovat praktické využití teoretických poznatků a ukázat jejich efektivitu a účinnost v reálném světě. Kazuistiky mohou poskytnout zajímavé a poučné příklady, které ilustrují různé aspekty pátrání a způsoby jejich řešení.

Úvod do této kapitoly by měl stručně nastínit její obsah a cíle. Mohl bych uvést, že hlavním účelem této části je představit a analyzovat nejnovější metody a techniky používané při pátrání a ilustrovat jejich aplikaci na konkrétních případech prostřednictvím kazuistiky. Také bych mohl zdůraznit význam této části práce pro praxi a možností zlepšení policejních postupů v oblasti pátrání.

2.1 Pátrání v praxi – kdo, jak, kde, co a proč

Pátrání v praxi je klíčovou činností policie, která má za cíl nalezení osob, vozidel, majetku nebo jiných entit, které jsou spojeny s trestnou činností, pohřešováním nebo jinými bezpečnostními hrozbami. Zde je stručný přehled toho, jak, kde, co a proč se pátrá. Popis vychází z mých osobní zkušeností a dosavadní praxe u PČR.

Pátrání je prováděno policisty a vyšetřovateli, kteří mají příslušnou odbornost a školení v oblasti vyšetřování a sledování. V některých případech mohou být do pátrání zapojeni i specializovaní detektivové, vyšetřovací jednotky nebo další právní subjekty, jako jsou soukromí detektivové.

Pátrání může probíhat prostřednictvím různých metod a prostředků. To zahrnuje sběr informací od svědků, analýzu veřejných záznamů a dokumentů,

použití technických prostředků jako jsou bezpečnostní kamery a sledovací zařízení, provádění fyzických prohlídek a sledování osob nebo vozidel.

Pátrání se provádí na různých místech včetně místa, kde se trestná činnost udála, místa posledního známého pobytu pohřešované osoby, případně i na území, kde se může podezřelá osoba nebo vozidlo pohybovat.

Předmětem pátrání může být široká škála věcí, včetně pohřešovaných osob, pachatelů trestných činů, ukradeného majetku, ztracených nebo ukradených vozidel, a dalších entit spojených s trestnou činností nebo bezpečnostními hrozbami.

Cílem pátrání je zajištění bezpečnosti veřejnosti, prevence trestné činnosti, nalezení pohřešovaných osob a zajištění důkazů pro vyšetřování a stíhání pachatelů trestných činů. Pátrání také pomáhá obětem trestných činů získat spravedlnost a náhradu škody.

Celkově lze říci, že pátrání v praxi je důležitou součástí práce policie a přispívá k ochraně veřejného pořádku a bezpečnosti občanů. Je to dynamický proces, který vyžaduje spolupráci a koordinaci mezi různými policejními složkami a dalšími institucemi.

2.2 Terénní šetření (porovnání pátrání z pohledu OHS, SPJ, ZJ)

V první řadě bych popsal terénní šetření z pohledu OHS. Při mém působení na OHS byla hlídka o pátrání informována pomocí systému PATROS (Informační systém určený pro pátrání po osobách). Mnohdy byly informace natolik strohé, že bylo potřeba využít nejen vlastní síly a prostředky, ale především místní znalost prostředí (jak místa, tak osob). Bez toho by nebylo často možné pátrání zahájit. Veškeré informace o pohřešované osobě či jejím výskytu jsme v průběhu pátrání zjišťovali svépomocí. Tyto informace jsme získávali převážně ze zájmového prostředí, kdy se jednalo především o squaty, kolonie bezdomovců, herny apod. To bohužel zároveň znamenalo, že jsme plnili i funkci jiného policejního útvaru. To se jednoznačně projevilo na efektivitě a časové náročnosti konané práce. Největší překážku v průběhu vykonávání zadané činnosti shledávám v nedostatku informací, které nám byly předány od kolegů působících na SKPV. Dle mého názoru a zkušeností kterých jsem nabyl, hrála velkou roli také důvěra mezi

samotnými útvary. V tomto případě byla většinou malá, což značně práci ztěžovalo. Důsledkem zmíněného faktu bylo, že informace byly následně předávány mezi hlídkami na stejném obvodu. Postupem času se i spolupráce mezi hlídkovou službou a SKPV zlepšila a ve spoustě věcí jsme si pak v rámci vytvořených vztahů vyšli vstříc. Musím konstatovat, že vybudovaná důvěra přinesla jen samá pozitiva. Zlepšila se nejen efektivita práce, ale zároveň se snížila i časová náročnost zadaného případu.

Na oddělení SPJ provádí družstvo tyto úkony v rizikových místech. Typické prostory pro vyhledávání osob v pátrání je většinou samotné centrum Prahy. Jedná se o podniky jako jsou herny, bary a jejich okolí, noční podniky a v neposlední řadě stanice metra se zvýšenou kriminální aktivitou. Za samotnou zmínku stojí zmínit prostory Hlavního nádraží a přilehlého parku – Vrchlického sady. Všechna tato místa spojuje obrovská fluktuace lidí, a to především cizinců.

Co se týče mého působení na zásahové jednotce, zde je z valné většiny postup následující. Kolegové z SKPV vypátrají osobu a pokud mají zákonný důvod ji omezit na osobní svobodě, tak postupují tuto informaci na jiný útvar. V těchto případech se jedná většinou o nebezpečné pachatele, u kterých se předpokládá, že disponují střelnou zbraní. Práce zásahové jednotky spočívá v tom, aby omezili konkrétní osobu na osobní svobodě.

Pokud bych měl uvést hodnocení týkající se terénního šetření z pohledu OHS, SPJ a ZJ, vyzdvihl bych především nedocenení příslušníků na OHS. Vycházím nejen z již zmíněné nedůvěry ze strany příslušníků SKPV, ale také z přístupu samotných vedoucích. Největší nedostatky shledávám v informačním toku, který probíhá mezi jednotlivými útvary.

2.3 Využití moderních technologiích

Tak jak pachatelé trestné činnosti nepřetržitě vyvíjí své postupy, musí být i bezpečnostní složky schopné na daný vývoj reagovat. Z toho důvodu Policie ČR vyvíjí a integruje do svých struktur a praxe moderní technologie a informační systémy. Tímto vývojem samozřejmě prochází i policisté SKPV specializující se na pátrání.

2.3.1 Sociální sítě

Stejně jako běžná populace využívá sociální sítě k sebe prezentování a komunikaci, tak je využívají i pachatelé trestné činnosti a samozřejmě i osoby v pátrání. Sociální sítě jsou skvělým zdrojem informací, to i z toho důvodu, že jsou lehce získatelné a jejich obsah je velice přínosný. Jedná se nejen o samotné příspěvky jedinců, ale také provázanost skrz přátele či sdílení názorů pod příspěvky. V 21. století se sociální sítě využívají u více než 90% případů. Je samozřejmé, že osoby, které jsou v pátrání, se snaží konspirovat svoje jednání, avšak není to úplně jednoduché. Vzhledem k vybudovaným vztahům, jak k rodinným, nebo kamarádským, není v emočních silách jedince, vydržet tento distanc celoživotně. Dle mých zkušeností, osoby v pátrání, vydrží tento sociální distanc v rozmezí měsíce až několik let. V momentě, kdy tyto osoby pocítí tzv. pocit samoty, začnou se svým okolím na sítích komunikovat a je jen otázka času, kdy bude tato komunikace zachycena. Po zachycení komunikace, dojde k analyzování získaných dat, které jsou následně využity k vypátrání a zadržení.

Zároveň stojí za zmínku využití sociálních sítí v případě situace označené jako „dítě v ohrožení“, kdy v daném případě jsou ihned po zjištění rozesílány informace o pohřešovaném dítěti do médií a mimo to, jsou využity oficiální sociální sítě Policie ČR. Vzhledem k počtu odběratelů a následnému sdílení se informace o pohřešovaných dětech šíří rychle po celé ČR.

2.3.2 Umělá inteligence

Tento druh moderní technologie a vlastně celý vědecký obor se v dnešní době vyvíjí neuvěřitelně rychle. Je jen otázkou času, kdy Policie ČR začne využívat umělou inteligenci více pro své potřeby a ve více činnostech. Bohužel, jsme stále limitováni a omezeni schvalovacím řízením, kdy se velice často naráží na finance. Kromě toho faktu, jsou problémem také přežitkové postupy, které se nikterak neobměňují, a navíc jsou neefektivní. Ale i přes to byl v minulých letech např. vytvořen Informační systém pro digitální poznání osob (dále jen „IS DPO“), mezi policisty přezdíváný jako „ksychtovník“. Vychází z programu typu „face recognition. Do informačního systému je zavedena fotografie osoby, a ta je

následně porovnává s centrálním registrem obyvatel. Zadavateli jsou následně odeslány možnosti zjištěné totožnosti osoby s uvedenou procentuální pravděpodobností shody. Ačkoli je tento systém zatím v začátcích, zvládá úspěšně porovnávat i fotografie osob v maskovacích prvcích. Jedná se například o čepici, dioptrické či sluneční brýle či rouška. Mnohdy rozpozná osobu vyfocenou z bočního úhlu. Ve světě je tento systém, v rámci bezpečnostních složek využíván běžně, v ČR to znamená velký krok dopředu.

2.4 Využití techniky

Kromě výše zmíněných aplikací, postupně dochází k inovaci také v policejní technice. Pominu-li vybavení pro osobní využití každého příslušníka, jako jsou například, kamery, noktovizory, dalekohledy atd. jsou nejčastěji využívány prostředky a nástroje uvedené v následujících podkapitolách.

2.4.1 Letecká služba

Letecká služba je provozovatelem vrtulníkové techniky se speciálním policejním, zásahovým, záchranným a sanitním vybavením. Letecká podpora se stala neodmyslitelnou součástí policejní praxe a integrovaného záchranného systému. Díky svým vlastnostem jsou vrtulníky předurčeny především k zásahům, kde hrozí nebezpečí z prodlení a v místech jinak těžko přístupných jinými dopravními prostředky.³⁸

Nedílnou součástí pátrání po osobách je i letecká služby Policie ČR. Služba je situována na letišti Václava Havla Praha a Brno Tuřany. Využívají vrtulníky PČR a zároveň bezpilotní prostředky tzv. drony. Jak vrtulníky, tak drony jsou nejčastěji využívány v rámci pátrání po pohřešovaných osobách ve špatně přístupném terénu. Pokud k takovému případu dojde, je po osobě pátráno také pomocí kamerové techniky nebo termovize. Zde bych vyzdvihl, že při použití termovize je pátrání po osobě značně ulehčeno, a tím se pátrání stává efektivnější. Nevýhodou

³⁸ Policie České republiky: Police of the Czech Republic. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. ISBN isbn978-80-270-0664-9, str. 62

je nemožnost využití ve špatných povětrnostních podmínkách, jako je například silný vítr, déšť a námrazové podmínky, které mohou ohrozit bezpečnost letecké techniky.

Vrtulníková technika, oproti bezpilotním prostředkům, má navíc i možnost slanění policisty, nebo záchranáře přímo k pohřešované osobě. To zajišťuje neprodlenou zdravotní pomoc. Na druhou stranu použití bezpilotních prostředků je výhodné, neboť je tiché a provoz je méně finančně nákladný. Druhou značnou výhodou je nepřetržitý provoz. V rámci pátrací akce je možný téměř neustálý pohyb dronu ve vzduchu, s přistáním pouze na výměnu baterie.

Mimo pátrání po pohřešovaných osobách je možné využití bezpilotních prostředků i v rámci operativní obhlídky bydliště, či úkrytu. V tomto případě je vhodné využití kamerové techniky, se kterou je možné skryté a tiché pozorování objektu, a to ze vzdálenosti až několik set metrů. To vše bez vědomí osob pohybující se v blízkosti zájmové oblasti.

2.4.2 Služební vozidla

Dalším z neodmyslitelným pomocníkem v rámci pátrání po osobách je služební vozidlo, které poskytuje pátrajícím policistům nejen komfort, ale také zázemí. Pominuli služební vozidla prvosledových hlídek a pracovníků SKPV, kdy jsou nejčastěji využívány vozidla Škoda Octavia, Kodiaq, Hyundai I30 a Tucson. Dle mých zkušeností, je pro práci podobného typu vhodný štábní kamión SJP Mercedes – Benz. To nejen, že disponuje určitou mírou komfortu během několika hodinových směn, ale zároveň je tento vůz vybaven technickými prostředky určenými pro pátrací činnost.

2.4.3 Městské kamery

Dalším užitečným nástrojem je městský systém kamer, který umožňuje hledání a identifikaci osob, které jsou sledovány. Tento systém je velmi výhodný zejména díky pokrytí hlavního města Prahy. Obsluha kamerového systému může být však omezena, zejména vzhledem k velkému množství kamer v téměř všech českých městech. Dalším limitem může být situace, jako například během

pandemie Covidu-19, kdy bylo zakázáno cizím osobám vstupovat na pracoviště IOS. V takových případech musel policista požádat pracovníka MKS o informaci o záznamu, nebo si písemně vyžádat jeho stažení a následné vyhodnocení. Tento proces je samozřejmě zdlouhavý. Po skončení izolace policisté častěji využívají osobní návštěvu pracoviště MKS a okamžité vyhodnocení záznamů na místě, což umožňuje rychlejší získání potřebných informací.

V rámci této kapitoly bych dále rád zmínil kamerový systém Letiště Václava Havla Praha. Kamerový systém na pražském letišti je sofistikovaný systém monitorování, který je navržen tak, aby poskytoval bezpečnostní opatření a ochranu prostoru letiště. Tento systém využívá širokou škálu kamer rozmístěných po celém areálu letiště, aby poskytl komplexní sledování různých oblastí. Kamery jsou vybaveny sofistikovanými algoritmy a softwarovými nástroji, které umožňují detekovat pohyb osob a rozpoznat jejich identitu na základě různých parametrů, jako jsou tváře, postavy nebo chování. Tato funkce umožňuje rychlou identifikaci podezřelých osob nebo osob hledaných v souvislosti s bezpečnostními hrozbami. V mnoha pátracích činnostech byly kamerové systémy na letišti Letiště Václava Havla Praha stěžejním prvkem při odhalování zájmové osoby. To i z toho důvodu, že zájmové osoby často cestují do ČR leteckou dopravou.

2.4.4 Mobilní telefony

Dalším velkým pomocníkem jsou obecně mobilní telefony, zejména takzvané "smartphony", které neustále komunikují s vysílači operátorů a zanechávají za sebou digitální stopu. Tato digitální stopa je zachycována poskytovateli telekomunikačních služeb a uložena a archivována po dobu šesti měsíců. Pokud jde o trestní řízení, tato data podléhají ochraně soukromí, ale mohou být vyžádána a využita dozorujícím státním zástupcem a příslušným soudcem. Při pátrání po osobách jsou tato data vyžadována na základě Zákona o policii § 68 a poskytovatel telekomunikačních služeb je musí poskytnout ihned. I když jsou tato data anonymizována a neukazují, s kým daná osoba komunikuje, informace o aktuální buňce mobilního operátora zůstává viditelná.

Dále je možné požádat o lokalizaci mobilního telefonu pomocí specializovaného týmu PČR zvaného Útvar pro zvláštní činnosti (dále jen „ÚZČ“).

Tento útvar, respektive jeho specializovaný odbor, se zabývá technikou nazývanou „IMSI Catching“, často známou pod pracovním názvem „Agáta“. Tato služba umožňuje pracovníkům ÚZČ pomocí speciální techniky a informací poskytnutých mobilními operátory lokalizovat mobilní telefon téměř na přesnost jednoho metru na území České republiky. I když v hustě zastavěných oblastech není tato služba absolutně přesná, je její využití při pátrání po osobách stále velmi účinná.

Nyní bych chtěl v této kapitole zmínit další informace, které může poskytnout mobilní operátor, jako je používání dalších telefonních čísel, IMEI kódů mobilních telefonů a seznamu dalších aktivovaných SIM karet. Často si pachatelé trestné činnosti, stejně jako osoby pátrající po nich, buď neuvědomují svou digitální stopu, nebo se snaží skrýt na nesprávném místě, například na mobilním telefonu nebo SIM kartě. Mobilní operátor uchovává veškeré informace o použitých SIM kartách a IMEI číslech po zákonem stanovenou dobu, obvykle šest měsíců. Navíc, pokud si osoba najednou zakoupí několik SIM karet, tento nákup a jejich společný prodej je dohledatelný. Proto pouhé odhození SIM karty a pořízení nové do starého zařízení, nebo pořízení nového zařízení a ponechání původní SIM karty, je jednoduše dohledatelné a následně využitelné.

2.4.5 Lokalizace bezhotovostních plateb

Dalším skvělým nástrojem pro získávání stop, který lze využít při pátrání po osobách je trasování bezhotovostních plateb. Dnešní doba nám umožňuje snadněji provádět platby bez hotovosti, a každá banka si ukládá informace o těchto platbách - kdy, kde, kdo a jak zaplatil. Navíc, pokud se zeptáme obchodníka, můžeme zjistit i za jakým účelem (nákupem produktu, zboží, služby apod.) byla platba provedena. Tyto informace mohou být využity k určení možné polohy a pohybu osoby. Samozřejmě, že pachatelé trestné činnosti, kteří si uvědomují, že jsou sledováni, se nebudou snažit platit svou kartou, ale spíše kartou svých blízkých. Proto je důležité nejprve zjistit, kolik karet je vydáno k bankovnímu účtu a tyto karty od sebe odlišit. Poté můžeme rozlišit běžné použití těchto platebních karet a zjistit, zda se pohybují společně nebo odděleně. Pokud je sledováno telefonní číslo osoby, po které se pátrá, můžeme snadno vyloučit

rodinné příslušníky a zjistit, zda se platební karta pohybuje spolu s hledanou osobou. Analyzováním provedených plateb například můžeme odhalit platby na benzínových stanicích a pomocí kamerových systémů u stanic zjistit užívané vozidlo.

2.4.6 Informační systémy PČR

V rámci informačních systémů je důležité rozlišovat mezi systémy k vyhledávání a evidenci hledaných subjektů a systémy sloužící k lustracím a vyhledávání informací.

Pro vyhledávání osob je využíván systém nazývaný IS PATROS a pro vozidla pak systém IS PATRMV. Tyto systémy jsou přístupné kriminalistům pracujícím v odděleních pátrání a v oddělení motorových vozidel, kteří mají oprávnění vkládat a upravovat záznamy hledaných subjektů.

Pokud jde o provádění kontrol, vyhledávání osob a vozidel, hlavním informačním systémem je IS Bedrunka. Tento systém umožňuje provádět jak obecné, tak detailní kontroly v rámci pátrání po osobách i vozidlech.

Dále existuje systém IS PSEUD, který eviduje odcizené umělecké předměty a další cenné věci.

Dále pak je možné využívat informační systém pro kriminalisticky sledované události (dále jen „KSU“), IS pro elektronické třesní řízení (dále jen „ETŘ“) a IS pro centrální databáze objektů (dále jen „CDO“), kde je taktéž možné provádět lustrace osob a věcí. Vzhledem k tomu, že každý ze systémů je primárně určen k něčemu jinému, jsou zjištěné výsledky v jiném formátu a rozsahu. Hlavní výhodou těchto systémů je rozsah vyhledávaných informací, které lze následně při pátrání využít.

V rámci pátrání po odcizených vozidlech bych dále zmínil v rámci IS Bedrunka evidenci kontrol STK, kde lze vyhledat nejen protokoly o provedené technické kontrole vozidla, ale i kompletní fotografie pořízené během technické prohlídky. Tyto fotografie lze následně přiložit do IS Maják a rozeslat všem hlídkám vybavených mobilní bezpečnou platformou.

Dále bych chtěl zmínit informační systém SIS. Tento systém nedávno prošel modernizací, během které byly opraveny některé nedostatky, které

ztěžovaly práci policistům. Nyní je možné do systému přidávat další informace o osobách, vozidlech a věcech. Nově byla také přidána možnost vyhlásit rozšířené pátrání po lodích, vozidlech a kontejnerech. V tomto doplnku lze uvádět například požadavky na prohlídku nebo další informace pro zaměření hlídky na hledaný subjekt.

V případě, že je dítě pohřešováno a existuje podezření, že by mohlo být uneseno rodičem do zahraničí, má kontrolující policista povinnost odvést dítě mimo dosah rodiče a provést ověření, zda cestuje s rodičem dobrovolně, nebo zda jde o nechtěné odvezení dítěte od druhého rodiče.

Podle dostupných statistik bylo v roce 2023 na základě IS SIS na území ČR zaznamenáno 19 135 pozitivních zásahů, což představuje nárůst o 43 % ve srovnání s rokem 2022. Z tohoto počtu bylo v ČR zadrženo 263 osob a vypátráno 1 400 vozidel (hledaných či zájmových). Dále bylo do ČR vydáno 27 osob, zatímco z ČR bylo vydáno 11 osob.

Je důležité zmínit také extradici osob do ČR, kdy nově byla navázána spolupráce se zeměmi jako například Egypt, Kostarika, Indonésie, Kazachstán, Jižní Korea, Spojené arabské emiráty, Argentina, Kanada a Filipíny. Zajímavý je také přístup Thajska, kde pátrání po osobě z důvodu jakéhokoli trestného činu je považováno za ohrožení Thajského krále a může vést k okamžitému vyhoštění ze země. Dalším zajímavým přístupem je ten v Chile, které akceptuje evropský zatýkáací rozkaz k zatčení osoby.

Důležité je uvést, že i když je Evropská unie provozovatelem IS SIS, odpovědnost za vkládání dat nese policejní orgán, který podává žádost o jejich vložení.

Dále je důležité zmínit informační systém IFAMILIA, který slouží k evidenci informací o DNA pohřešovaných osob. Do tohoto systému jsou ukládány vzorky DNA příbuzných pohřešovaných jedinců. Pokud je nalezeno tělo nebo kosterní pozůstatky, může být pomocí tohoto systému potvrzeno nebo vyvráceno, zda se jedná o pohřešovanou osobu. Česká republika se k této celosvětové databázi připojila v roce 2022.

Dalším systémem je IS AML, který je implementován v každém operačním středisku integrovaného záchranného systému (IZS). Po obdržení tísňového volání tento systém zobrazuje relativně přesný bod na mapě, s přesností určení u

chytrých mobilních telefonů kolem 50 metrů. V terénu je tato přesnost vyšší, zatímco ve městech méně přesná. Nicméně, problémem tohoto systému jsou chytré hodinky s tzv. virtuální SIM kartou, které mohou ukazovat polohu mobilního telefonu místo polohy samotných hodinek. Z tohoto důvodu se operační důstojník nesmí spoléhat pouze na tento systém.

Systém IS SOVA umožňuje přenos videa snímaného vrtulníkem nebo dronem do počítače na operačním středisku nebo velíně. V budoucnosti se plánuje možnost přenosu obrazu do mobilní bezpečné platformy (MBP).

2.4.7 Informační systémy soukromých subjektů

Dalším zdroje informací, které jsou využitelné pro pátrání po osobách, jsou informační systémy spravované policií. Zároveň se jedná také o informační systémy k nimž má policie pouze přístup a jsou spravovány jiným subjektem. Jako příklad může sloužit informační systém Hotel nebo Letiště.

2.4.7.1 IS Hotel

Tento informační systém je spravován Ředitelstvím Cizinecké policie, a do něj vkládají vstupní data poskytovatelé ubytování. Umožňuje vyhledávání osob, a to podle jména, příjmení, data narození nebo osobního dokladu. Zároveň poskytuje informace o tom, kdy a kde byla osoba ubytována v hotelu nebo penzionu. Tyto informace jsou velmi užitečné zejména při pátrání po cizincích nebo osobách, které využívají dočasný pobyt.

2.4.7.2 IS Letiště

Dalším užitečným systémem je informační systém Letiště. Policisté NCTEKK mají do tohoto systému přístup a oprávnění vkládat údaje o zájmových osobách. Jedná se o celosvětový systém, do kterého vstupní data vkládají všichni dopravci. Tyto informace jsou aktualizovány v pravidelných intervalech - měsíc, týden, den před odletem, při odbavení a při nástupu na palubu letadla.

V systému jsou evidovány informace o cestujících, jako jsou jméno, příjmení a při odbavení i datum narození. Zároveň jsou uchovávány údaje

o letenkách, jako je datum a místo nákupu, počet zakoupených letenek, další spolucestující, způsob platby, číslo platební karty, sedadlo v letadle a další osoby cestující v letadle. Všechny tyto informace jsou ukládány a lze je zpětně dohledat.

Důležitou součástí tohoto systému je možnost vkládání tzv. pozorky, což znamená vložení varování na určitou osobu. Pokud je do systému vloženo identické jméno, vkladatel obdrží e-mailem upozornění s doplňujícími informacemi o plánovaném datu letu, místě nástupu a výstupu. Při následném odbavení je do systému zaznamenáno i datum narození dotyčné osoby. Vyšetřovací útvary pak ve spolupráci s dalšími státy mohou přijmout opatření nebo pouze sledovat možný pohyb této osoby. Praktické využití tohoto systému bude podrobně zkoumáno v rámci kazuistiky.

2.4.8 Další systémy

Tato kapitola je úzce spjatá s tou předešlou, proto bude na ní navazovat.

V případě že se podaří určit vozidlo, které používá hledaná osoba, lze jej prostřednictvím kamerových systémů vystopovat. Tyto metody jsou také úspěšně využitelné při pátrání po odcizených vozidlech.

2.4.8.1 Mýtné brány

Pokud je vozidlo vybaveno platnou dálniční známkou, zaznamenávají se informace o jeho průjezdech. Je to to však na omezenou dobu, která je nezbytně nutná, a poté jsou tyto údaje smazány z datového úložiště. Tato časová omezení jsou zavedena z důvodu možných chyb kamery při zaznamenávání. Maximálně do 24 hodin jsou údaje o vozidlech s platnou dálniční známkou odstraněny ze systému.

Vozidla, která nejsou vybavena platnou dálniční známkou, jsou naopak uložena a mohou být využita pro účely vymáhání sankcí. Pokud je to potřeba, lze tato data získat od provozovatele dálniční sítě a využít je v rámci probíhajícího pátrání.

2.4.8.2 Průjezdové kamery

Kromě toho lze využít průjezdové kamery systému UNICAM nebo CAKV, které zachycují místo, čas a registrační značku vozidla. Systém UNICAM sbírá informace o průjezdech vozidel v Praze a Ústí nad Labem. Zatímco do systému CAKV jsou integrovány kamery po celé České republice.

Oba systémy ukládají kompletní fotografie vozidel po dobu přibližně 3 týdnů. Po tuto dobu jsou uloženy a následně se automaticky smažou. Ponechány jsou pouze výřezy s registrační značkou. Toto opatření je zavedeno s cílem snížit objem dat v systému.

Tyto informace mohou být využity při pátrání po osobách, kdy lze analyzovat jejich obvyklé pohyby a využít je například při plánování zadržení nebo zjišťování možných míst jejich pobytu.

2.4.8.3 Kontrola parkování

Další možností je žádat správce parkování v daném městě o poskytnutí dat o parkování vozidel. V Praze je například společnost Eltodo, která prostřednictvím svých kamerových vozidel monitoruje parkování v placených zónách hlavního města. Na základě písemné žádosti může společnost Eltodo poskytnout informace o všech místech a časech, kde konkrétní vozidlo parkovalo. Je to však opět časově omezeno, společnost Eltodo zprostředkuje záznamy pouze za posledních šest měsíců. Tím lze získat podněty pro zjištění adresy hledané osoby.

2.5 Pátrání po osobách

V tomto případě jsou pro kolegy z SKPV klíčové informace a rychlost jejich sdílení. Zároveň jsem od kolegů z SKPV obdržel potvrzení, že spolupráce s vnějšími složkami je pro ně velmi cenná. Hlídková činnost hraje v této spolupráci významnou roli. Policisté provádějící hlídky jsou totiž denně v terénu a mají tak lepší přehled o místech, kde by se hledané osoby mohly nacházet. Navíc mohou přímo z místa poskytnout nejnovější informace kolegům ze SKPV. Z vlastní zkušenosti vím, že díky této spolupráci jsem navázal velmi úzké pracovní vztahy s kolegy ze SKPV. Díky tomu jsme obě strany nemusely dlouho čekat na důležité

informace. Tato spolupráce byla postavena na vzájemné důvěře a respektu. Jak již bylo zmíněno v první kapitole praktické části, ne vždy tady ta důvěra panovala a bylo potřeba na ní oboustranně pracovat.

2.5.1 Lokální

Zde se jedná o pátrání v omezeném prostoru, jako příklad mohu uvést případ zmizení Aničky J. v Pražské Troji v roce 2010. Do této akce bylo zapojeno asi 150 policistů, kteří prováděli pátrání v relativně malém, ale velmi členitém a různorodém terénu. Museli doslova prohledat každý zákoutí, díru a křoví. V tomto případě bylo nasazeno velké množství sil a prostředků na omezeném prostoru.

2.5.2 Krajské

Útěk vězně z nestřeženého pracoviště je typickým příkladem, který se může vyskytnout na úrovni kraje, ale v některých případech může mít i národní rozměr vzhledem k další povaze události.

2.5.3 Republikové

Při pátrání na celostátní úrovni je klíčová podpora a spolupráce s veřejností a médií. V této situaci můžeme hovořit o pátrání po pachateli závažného zločinu nebo dokonce organizované skupině, když je možné, že se mohou nacházet na opačném konci republiky při spáchání trestného činu.

2.5.4 Světové

Jedním z nejznámějších případů policejního pátrání po osobách na celosvětové úrovni je hledání nejvyhledávanějšího teroristy Usámy bin Ládina. Bin Ládin byl považován za hlavního pachatele teroristických útoků z 11. září 2001 na Spojené státy americké. Po těchto útocích byl na něj vydán mezinárodní zatykač a následovalo intenzivní pátrání po celém světě.

Dále lze zmínit pátrání po mezinárodním zločinci Radovanu Karadžičovi, bývalém prezidentovi Republiky srbské v Bosně a Hercegovině. Karadžič byl obviněn z válečných zločinů, genocidy a zločinů proti lidskosti během bosenské války v 90. letech. Po několika letech skrytí byl nakonec v roce 2008 dopaden srbskou policií.

Tyto příklady ukazují, že pátrání po osobách na celosvětové úrovni vyžaduje intenzivní spolupráci mezi různými zeměmi a policejními orgány. Používají se různé techniky a prostředky, včetně sledování, šetření, využití informátorů a speciálních jednotek. Taková pátrání jsou často dlouhodobá a komplexní, ale důležitá pro dosažení spravedlnosti a zajištění bezpečnosti občanů.

2.6 Pátrání po vozidlech

Při přípravě této kapitoly jsem kontaktoval detektivy z SKPV na Obvodním ředitelství Prahy IV a také detektivy na Krajském ředitelství hlavního města Prahy. Během naší diskuze o pátrání po odcizených vozidlech se zainteresovaní detektivové shodli na tom, že pro úspěšné pátrání jsou klíčové vazby a kontakty na další příslušníky SKPV specializující se na autokriminalitu. Dále jsme se dohodli na důležitosti spolupráce s privátními subjekty, kteří mohou poskytnout potřebnou podporu v rámci celosvětových operací.

2.6.1 Lokální

Při pátrání po odcizených vozidlech v konkrétním regionu, například v rámci jednoho kraje nebo města, je klíčová nejen znalost terénu a lidí, ale také komunikace a důvěra mezi SKPV a policisty vnější služby. Bez ohledu na to, zda jde o místní policejní oddělení, hlídky nebo pohotovostní jednotky, je důležité sdílet poznatky - jak oficiální, tak neoficiální. Někteří mladí policisté se však vyhýbají psaní záznamů s tím, že je nikdo nepřečte a SKPV o to nemá zájem. Snažil jsem se je přesvědčit, že není nutné psát dlouhé zprávy, ale že stačí poslat vybranému detektivovi na SKPV fotku nebo informaci prostřednictvím SMS nebo jiné komunikační aplikace. Tento druh komunikace se osvědčil a vždy jsem obdržel

pozitivní zpětnou vazbu. Pokud detektiv z SKPV považoval informaci za důležitou, požádal mě o zpracování úředního záznamu a oficiální sdělení. Na oplátku jsem dostával informace o aktuálně odcizených vozidlech, jejich průjezdech podle záznamů z kamerových systémů a o lokalitách, kde by mohla být vozidla skrytá. Tato spolupráce dávala naší práci smysl a pomáhala nám při řešení případů. Samozřejmě jsme nedostávali všechny informace - detektivové SKPV si některé detaily nechávali pro sebe.

Zpětně to hodnotím, že se jednalo o informace citlivé, či málo pravděpodobné nebo zdrojem informací byla neprověřená osoba. Nicméně po úspěšné akci nás obeznámili s výsledky celé akce a my byli rádi, že jsme mohli přispět k objasnění případů a vypátrání několika odcizených vozidel. V rámci pátrání po odcizených vozidlech v určitém vymezeném území, například v rámci jednoho kraje, či krajského města je velice důležitá nejenom místní a osobní znalost, ale taktéž komunikace a důvěra mezi SKPV a policisty vnější služby. V tomto případě se jedno, zda jsou to policisté místního/obvodního oddělení, nebo prvosledové hlídky, nebo pohotovostní motorizované jednotky.

2.6.2 Republikové

Znovu je zásadní efektivní komunikace a předávání informací, tentokrát rychlým a stručným způsobem. Klíčová je důvěra mezi jednotlivými detektivy, zejména vzhledem k jejich znalosti terénu a lidí, což často hraje rozhodující roli. Detektivové tvrdí, že v každém kraji existují jak pachatelé, tak místa a lokality, které místní SKPV dobře znají a kde mohou poskytnout nezbytné informace. V těchto situacích je výhodné nasadit "mimo krajské" detektivy, kteří nejsou místní galérce známí.

Naopak detektivové z Krajského ředitelství policie informovali o případu, kde spolupráce s detektivy z Ústí nad Labem byla předem odmítnuta kvůli možné provázanosti jednoho pachatele s policistou z Ústeckého kraje. Ústečtí detektivové odmítli oficiální spolupráci s odůvodněním, že pražští detektivové mají pachatele řešit sami a ústečtí detektivové poskytnou pouze neoficiální pomoc a informace, aby nedošlo k dekonspiraci.

Dalším důležitým aspektem celorepublikového pátrání po odcizených vozidlech je nezávislý přístup k systémům kamerových záznamů. Někteří policisté mají přístup pouze k vybraným lokálním kamerovým systémům, a často dochází k vytěžování záznamů na dálku. Detektiv může požádat o vytěžení záznamů z kamery v určené lokalitě, ale přestože nevidí samotný záznam, věří pravdivosti informace. Z tohoto důvodu je důvěra mezi kolegy opět klíčová.

2.6.3 Evropské

Pátrání po odcizených nebo zpronevěřených motorových vozidlech je významně komplikováno nedostatečnou jazykovou vybaveností jednotlivých policistů. Oficiální předávání informací probíhá prostřednictvím Řízení mezinárodní policejní spolupráce (dále je „ŘMPS“). Písemnosti jsou předávány v původním jazyce a policisté v rámci ŘMPS překládají tyto žádosti do angličtiny nebo němčiny a následně je odesílají do cílového státu. Tento proces, i když spolehlivý, trvá dlouho. Před odesláním, překladem a doručením do cílového státu může uplynout několik hodin.

Je důležité, aby příslušníci prováděli sebevzdělávání v oblasti jazykových dovedností. Toto zvýšení kompetencí by nejen zvýšilo efektivitu práce, ale také by vytvořilo profesionálnější dojem u zahraničních partnerů. V rámci služby u Policie České republiky jsou příslušníkům nabízeny jazykové kurzy, které mohou využívat podle své úrovně. Vidím zde stejnou důležitost jako u fyzické připravenosti.

Kvůli této zdlouhavosti policisté navazují osobní kontakty s jednotlivými státy Evropské unie a komunikují s nimi "na krátko". Tento neoficiální způsob přenosu informací umožňuje rychlejší získání potřebných údajů pro operativní účely, avšak informace získané tímto způsobem nelze použít pro účely trestního řízení. Pokud jsou potřebné informace pro trestní řízení, musí být vyžádány prostřednictvím dozorcujícího státního zástupce, který je vyžádá na základě mezinárodní justiční spolupráce. Tento proces je však mnohem delší a může trvat měsíce, přičemž výsledek není zaručen.

2.6.4 Celosvětové

Stejně jako v rámci evropského pátrání po odcizených motorových vozidlech, probíhá přenos informací i s ostatními státy světa, avšak s tím rozdílem, že jsou zasílány prostřednictvím Interpolu Praha do daného cílového státu. Stejně jako u evropských žádostí, i tento proces trvá poměrně dlouho.

Jako příklad můžeme uvést spisový materiál vedoucího na 2. oddělení SKPV KŘ hlavního města Prahy pod čj. KRPA-180050/Tč-2020-000072, který se zabýval pátráním po luxusních motorových vozidlech. Tato vozidla byla odcizena na území Evropské unie a následně vyslána do Spojených arabských emirátů pod falešnou identitou. Žádosti byly odesílány prostřednictvím Interpolu Praha do Dubaje. Po počáteční odpovědi, že vozidla nejsou vedená v informačním systému ICIS, bylo potvrzeno zprávami z Interpolu Moskva a Interpolu Kyjev, že ano. Následně však Interpol Dubaj přestal reagovat na opakované žádosti. Proto byla vyžádána spolupráce prostřednictvím Generálního sekretariátu Interpolu v Lyonu, který vydal příkaz, aby byly předchozí žádosti vyřízeny. Avšak i po této intervenci nebyly získány žádné výsledky, a tak byl spisový materiál nakonec odložen podle ustanovení trestního řádu.

Z tohoto případu vyplývá, že pro úspěšné pátrání po odcizených vozidlech jsou nezbytné kvalitní informace, spolehlivé technické prostředky a zejména osobní kontakty, které výrazně urychlují předávání informací mezi různými policejními odděleními.

2.7 Pátrání po věcech

Policisté provádějí šetření a sbírají veškeré dostupné informace o pohřešované věci, včetně popisu, hodnoty, okolností ztráty nebo krádeže a dalších relevantních faktů. Mohou také vyšetřovat možné podezřelé osoby nebo skupiny, které by mohly být spojeny s odcizením.

Během pátrání jsou policisté v pravidelném kontaktu s majiteli a dalšími účastníky, aby sdíleli informace a poskytovali aktualizace o průběhu šetření. Pokud je věc nalezena, policie zajistí její vrácení majiteli a podnikne nezbytná opatření k identifikaci pachatelů a předložení důkazů pro trestní stíhání. Pokud

věc není nalezena, policie může i nadále sledovat případ a pokračovat v pátrání s využitím dalších prostředků a informací.

S ohledem na již zmíněné pátrání po vozidlech se postupuje obdobně, avšak v tomto případě se objevuje problém spojený s výrobními čísly.

2.8 Kauzuistika

2.8.1 Využití sociálních sítí a IS Letiště

Jak již bylo uvedeno v kapitole týkající se novinek v pátrání, rád bych uvedl příklad z ledna 2023, kdy detektivové Krajského ředitelství hlavního města Prahy pátrali po pachatelce majetkové trestné činnosti, která se dlouhodobě skrývala na neznámém místě ve Španělsku. S ohledem na tyto skutečnosti byl vyžádán předběžný souhlas se zadržením podle ustanovení §76/1 trestního řádu a dále byla do informačního systému "Letiště" založena tzv. "pozorka". Kvůli absenci pozitivního zjištění po dobu zhruba jednoho roku byl dlouhodobě sledován i facebookový profil pachatelky, kde sdílela různé informace. V rámci sledování byla zaznamenána informace o tom, že za dva dny bude mít dcera pachatelky narozeniny. Matka vyjádřila své přání k narozeninám s tím, že se na ni těší. Následující den dorazila zpráva z IS Letiště, že byla zakoupena letenka z Londýna do Prahy na jméno a příjmení shodné s pachatelkou. Z tohoto důvodu byla ihned informována Služba cizinecké policie na Pražském letišti a byla požádána o spolupráci s monitoringem letu a případným zadržením. Informace o cestujících jsou do systému Letiště vkládány dopravcem 1 měsíc, 1 týden, 1 den, 1 hodinu před odletem, přičemž jsou sdíleny pouze jméno a příjmení. Při odbavení do letadla se uvádí i datum narození cestujícího. Po odbavení byla potvrzena operativní informace o pohybu pachatelky na území ČR, když po přistání v Praze byla zadržena. Po provedení nezbytných služebních úkonů byl podán návrh na vzetí do vazby, který byl akceptován.

2.8.2 Klánovice 2023

Příprava této diplomové práce probíhala již v prosinci roku 2023, kdy se uskutečnila, v rámci Krajského ředitelství hlavního města Prahy, pátrací akce po vrahovi z klánovického lesa. Během této akce bylo nasazeno v Klánovickém lese více jak 250 policistů. Tito policisté pátrali po možném pachateli, po vražedné zbrani, nábojnicích a možných vstřelech na relativně malém prostoru. Jednalo se o prostor cca 5x2,5 kilometru lesního porostu. Tento prostor byl procházen v rojnici o délce cca 500 metrů. Tento úsek byl systematicky prozkoumán během jednoho dne.

V rámci diplomové práce jsem provedl konstruktivní debatu s účastníky pátrání, kteří se shodli, že jejich bdělost postupně klesala s každým prohledávaným úsekem. Jednalo se o velmi náročnou práci, co se týče soustředěnosti a preciznosti. Tento fakt kvitovali nejen samotní policisté v terénu, ale i přihlížející velitelé. Pátrání trvalo od 7:00 do cca 16:00 s půlhodinovou přestávkou na oběd, během které dostali policisté bagetu a horký čaj. Velitelé úseků si uvědomili, že jedna průzkumová jednotka je efektivní pouze po dobu maximálně jedné hodiny. Prvotní časové rozhraní však bylo více jak devět hodin, což se ukázalo jako kontraproduktivní systém.

Ideálně by mělo docházet k pravidelnému střídání policistů, odpočinku a občerstvení každou hodinu. V případě klánovické akce byl však kladen důraz spíše na rychlost než na efektivitu. Po prvním dni pátrání se na policistech projevovaly známky únavy, fyzického i psychického vyčerpání. Pátrání však pokračovalo následující den v téměř stejném složení v další části lesa.

Spisový materiál týkající se vraždy v Klánovicích, vedený pod č.j. KRPA-417973/TČ-2023-000071, je stále aktivní a výsledky pátrání zatím nebyly oficiálně zveřejněny. Informace, které jsem neoficiálně získal od kolegů, naznačují, že během pátrání nebyly nalezeny žádné relevantní důkazy. Protože se jedná o neoficiální informace, není možné je aktuálně ověřit ani vyvrátit, a proto analyzuji technické zabezpečení této rozsáhlé pátrací akce.

Nalezené předměty byly fotograficky zdokumentovány a spolu s jejich GPS pozicí odeslány do velitelského střediska prostřednictvím mobilní bezpečné platformy (dále jen „MBP“). Každý rok jsou do těchto technických prostředků

investovány nemalé finanční prostředky, nicméně zabezpečení základních životních potřeb policistů, jako jsou teplé jídlo a toalety, není dostatečně zajištěno. Policie by měla podobně jako armáda ČR reagovat na „prosby“ svých příslušníků v terénu. Zlepšilo by to nejen již zmíněnou efektivitu práce, ale značné pohodlí by zvýšilo i morální hodnoty všech příslušníků. Zde shledávám obrovské nedostatky a po debatě se zainteresovanými policisty bylo zhodnoceno, že by se tato situace dala jak logisticky, tak finančně zvládnout.

Do všech těchto technických vymožeností jsou každý rok investovány v rámci policie nemalé finanční prostředky. Do čeho, ale za celou dobu méj policejní kariéry nikdy investovalo je zabezpečení policistů, ve smyslu jejich základních životních potřeb. Jak již byla v úvodu zmíněna Maslowova pyramida potřeb, i zde vidíme její využití.

Dle mých zkušeností a poznatků, by bylo vhodné pořídit pojízdnou polní kuchyni, kde by celý den mohl být k dispozici teplý čaj, a nějaké základní teplé jídlo/potraviny. Přispělo by to nejen k časové úspoře samotného pátrání, ale jak již bylo zmíněno několikrát, efektivita práce by razantně vzrostla.

Mezi další návrhy na zlepšení podmínek patří především mobilní toalety, a to v dostatečném počtu. Téměř při každé bezpečnostní akci policisté řeší, kam si dojdou na toaletu. V rámci fotbalových utkání v městských částech vezmou policisté za vděk toaletami na stadionu, v nějaké restauraci či benzínové čerpací stanici. Problém však nastává, když jsou policejní činnosti prováděny uprostřed městského parku. Toto je denně se opakující problém policistů nasazených mimo velitelský štáb akce. Přitom zabezpečení by nebylo tak nákladné jako velitelské vozidlo za 30 milionů korun. Ušetřilo by to opět čas, což je v dnešní době nejdražší komodita. Zároveň budou zachovány lidské kodexy, přece jen není vhodné, aby návštěvníci městských parků pohlíželi na kolem močící policisty.

Zde se policie, například oproti armádě ČR, má stále co učit. Armáda sice nebyla v Klánovicích nasazena, ale při společné akci týkající se výbuchu muničního skladu ve Vrběticích v roce 2014, jsme měli možnost poznat jejich míru komfortu. Armáda svým příslušníkům dovezla mobilní buňky a každý den nasazeným vojákům dovážela teplé jídlo a pití. Snad se toho jednou dočká také Policie ČR.

Dle mého názoru, je to určitá míra neprofesionality ze strany vedení Policie ČR. Tento fakt se odráží následně na náborovém systému, či samotného odchodu již zaučených příslušníků. Jedná se o věci, které se dají rychle a pohotově změnit, je ovšem potřeba o tom rázněji debatovat. Je poněkud smutné, že Policie ČR neumí rychle a pružně reagovat na nastalou situaci a svým příslušníkům poskytnout alespoň částečný komfort.

Při zpracování této diplomové práce proběhly již zmíněné debaty, které sloužily i jako tzv. osvěta kolegů příslušníků, co by bylo vhodné zlepšit. Sami na mé výroky reagovali pozitivně a snad by i tento malý krok mohl něčemu přispět.

2.8.3 Pátrání na SPJ s využitím štábního kamiónu

Během jedné z mnoha pátracích akcí na SPJ si dovoluji vypíchnout jednu z těch zajímavějších. Od velitele oddělení přišla cestou vedoucích družstvech informace, že bude jednotka do hodiny vyjíždět na pátrací akci. Cílem pátrací akce byl muž, ve věku zhruba 30 let. Jednalo se o pátrací akci konanou za bílého dne, a to na podzim roku 2019. Pátrání mělo probíhat v členitém terénu - louky, lesy, pole, lomy a okrajové části města. Dotyčný byl lokalizován v této oblasti pomocí systému Agáta. Údajně měl muž své matce nechat podivně napsaný dopis na rozloučenou. Stěžejní informace byla, že je držitelem střelné zbraně.

Před výjezdem na místo jsme byli rozděleni do zhruba 25 týmů po třech členech. Každý disponoval mapkou dané oblasti, kde bude provádět pátrání. Na místo jsme také vyrazili štábním kamionem disponujícím zázemím pro štáb a vybaveným pátrací technikou. Tento druh vybavení hodnotím velice kladně, jedná se o nadstandartní prostředek. Byl pořízen pro tyto účely a zároveň zlepšuje operativní řízení celé pátrací akce. Je tímto způsobem možné sledování všech pátracích týmů. Každý tým disponoval GPS lokátorem, což umožňovalo štábu zakreslit GPS polohu jednotlivých skupin v mapách a mít tak přehled o propátraném prostoru v reálném čase. Pokud nedošlo k propátrání některých prostor, mohl velitel pátrací akce ihned vyhodnotit situaci a operativně vyslat konkrétní tým na určité místo.

Tento štábní kamión se ukázal pro tyto akce nespornou výhodou, poskytoval solidní zázemí a umožňoval velitelům pátrací akce rychle reagovat. Bylo možné poslat týmy na přesné místa a tím se tato práce razantně zefektivnila.

Bohužel, i přes nejmodernější techniku a technické pomůcky se v tomto případě osoba našla mrtvá. Sám osobně jsem mladého muže našel a zaslal lokační data veliteli, s tím že pátrací akce byla ukončena.

2.8.4 Cílené pátrání na OHS

Během mého působení v Oddělení hospodářské správy (dále jen „OHS“) bylo pátrání po osobách jednou z nejoblíbenějších činností. S mými stálými kolegy jsme této činnosti věnovali zvýšený zájem ve srovnání s ostatními úkoly.

Obvykle jsme se dozvídali o pohřešované osobě, od kolegů z OHS nebo od kolegů ze Správního a kontrolního oddělení. Na začátku každého pátrání jsme se nejprve museli ptát sami sebe, zda je pátrání reálné. Klíčovou otázkou bylo, zda byla osoba v minulosti kontrolována v našem přiděleném obvodu nebo zda měla tady trvalé bydliště. Všechny tyto poznatky by při pátrání ulehčili práci a čas.

Na základě těchto informací jsme zahájili vlastní šetření, které často zahrnovalo prohlídku squatterů, ubytoven, opuštěných domů a podobných zařízení. Díky naší místní znalosti a osobním vztahům jsme často věděli, kde informace hledat.

Později jsem si uvědomil, že díky našemu lidskému přístupu a osobním vztahům s místními obyvateli nám to mnohdy práci značně ulehčilo. Někteří „známí“ jedinci nás znali dokonce jménem. Proto bylo běžné, že nás při návštěvě squatu mnozí hned zdravili.

Vzhledem k tomu, že se jedná většinou o sociálně slabší osoby a jejich životní priority se hodně liší od těch běžných, nebyl s nimi problém směřit informace za cigaretu, či obdobný artikl. Několikrát se stalo, že jiným hlídkám odmítli sdílet informace a byli ochotni komunikovat pouze s mou osobou.

Nicméně bych chtěl zdůraznit, že tyto informace nás většinou posouvaly k dalším stopám a okamžitě jsme se zaměřili na pátrání po konkrétní osobě. Pro mě a mé dva kolegy bylo velkým úspěchem, když jsme si v první den čtyřdenního turnusu vybrali osobu, kterou jsme chtěli vypátrat. Během celých čtyř dnů jsme

shromažďovali informace, zkoumali místa, navazovali kontakty a vztahy, a v poslední den jsme tuto osobu skutečně vypátrali a následně ji omezili na osobní svobodě. V ten moment jsem vždy nabyl pocitu, že naše práce má smysl a že se maximálně snažíme hájit bezpečnost a ochranu našich spoluobčanů.

2.9 Návrhy na zlepšení policejního pátrání

Návrhy na zlepšení policejního pátrání mohou pomoci policistům efektivněji identifikovat a zadržet podezřelé osoby, najít ztracené nebo ukradené předměty a obecně zlepšit bezpečnost a ochranu veřejnosti. V uvedených podkapitolách jsou zmíněné možné návrhy.

2.9.1 Vylepšení technologických prostředků

Investice do moderních technologií, jako jsou automatizované systémy pro sledování a analýzu dat, používání umělé inteligence a strojového učení, mohou značně zvýšit efektivitu policejního pátrání. Například rozšířené používání kamerových systémů a rozpoznávání poznávacích značek může pomoci v rychlejším zjišťování pohybujících se vozidel.

2.9.2 Zlepšení spolupráce a sdílení informací

Důkladnější spolupráce mezi policejními odděleními, stejně jako se soukromým sektorem a mezinárodními partnerstvími, může vést k lepší výměně informací a inteligence. To může pomoci v identifikaci a sledování pachatelů napříč hranicemi.

2.9.3 Zlepšení vzdělávání a školení

Poskytování pravidelného a aktuálního školení policistům v oblasti vyšetřovacích technik, právních postupů a používání technologických nástrojů může zvýšit jejich schopnost efektivně vést pátrání a vyšetřování.

2.9.4 Zlepšení komunikace s veřejností

Vytváření mechanismů pro aktivní zapojení veřejnosti do procesu pátrání, jako jsou varování před pohřešovanými osobami nebo sdílení informací o ztracených předmětech prostřednictvím mobilních aplikací nebo sociálních médií, může pomoci policistům rychleji najít pachatele nebo ztracené předměty.

2.9.5 Zlepšení koordinace a strategie

Definování jasných a efektivních strategií pro pátrání v různých situacích, stejně jako zlepšení koordinace mezi různými policejními jednotkami a úřady, může vést k lepšímu výsledku při provádění pátrání.

2.9.6 Vyvážení práv jednotlivců a bezpečnosti veřejnosti

Při provádění pátrání je důležité zachovávat rovnováhu mezi respektováním práv jednotlivců a zajištěním bezpečnosti a ochrany veřejnosti. Policejní postupy by měly být v souladu s právními předpisy a principy lidských práv.

2.9.7 Zajištění komfortu policejním hlídkám

Jak již bylo v předchozích kapitolách zmíněno, zlepšení podmínek pro práci v terénu přinese pozitivní věci. Nejen, že se příslušníci budou cítit lépe, ale zároveň nabydou pocitu, že nejsou méněcenní než ostatní ozbrojené složky. Zároveň se zvýší efektivita práce, morální stav příslušníků, sníží se časová náročnost práce a v neposlední řadě naroste počet nových příslušníků.

Tyto návrhy by mohly pomoci zlepšit efektivitu a účinnost policejního pátrání a posílit důvěru veřejnosti v práci policie.

3 Závěrečná část

Zvolené téma kriminalistické činnosti pátrání jsem si zvolil zcela záměrně. Před psaním této diplomové práce jsem byl v domněnách, že zvolené téma nemůže být tak obsáhlé a s takovým množstvím sebou nesoucí problematiky. Zásadním rozhodnutím pro mne bylo přinést velké množství informací v jedné ucelené práci.

Pro nově nastupující policisty je spousta věcí, které se musí na začátku své kariéry naučit a následně je využít také praxí. Dovolím si tvrdit, že kvalitně odvedená práce policisty je celoživotní vzdělání a je pouze na konkrétním jedinci, jak se všemi úkoly a informacemi naloží on sám. Mým záměrem bylo poskytnout pouze cestu, která by mu pomohla jít ve své kariéře správným směrem.

V první části práce je cílem poskytnout zákonnou oporu týkající se této problematiky a zároveň také pro všechny přinést reálnou představu, které vůbec problematiku pátrání a věci s ním související obnáší. Zákonná opora je v této problematice zcela dostatečná. Dále byl kladen důraz na zásady pátrání, které jsou i vhodně rozděleny. V práci je také konkretizován objekt pátrání, kde celkově vidím přínos při rozdělení jednotlivých fází pátrání, jelikož je mnohdy jejich uspořádání složitější, než se na první pohled může vůbec zdát.

V diplomové práci je dále uveden pohled na jednotlivé skupiny, které provádějí pátrání podle postavení jejich hierarchie. Při průzkumu potřebný pro praktickou část práce, jsem zjistil, že se na těchto útvarech nachází velmi malé množství policistů, kteří jsou zaměřeni na danou problematiku a vzhledem k počtu musí vykonávat i zcela odlišnou činnost. V současné době při nedostatečném počtu kvalifikovaných lidí vidím tlak, z vedení, politických míst a také ze strany veřejnosti, na vykonávání i jiné činnosti, než která přísluší daným útvarům.

V praktické části práci jsem uvedl poznatky ze světa moderních technologií a informačních systémů, které Policie ČR využívá, nebo by v budoucnu plnohodnotně využívat mohla. Celkově vnímám velký potenciál ve využití kamer napojených na konkrétní systémy. Samozřejmě je zde potřeba pevně stanovit hranice bezpečnosti, které nemůžou být na úkor našeho soukromí. Dále v tomto směru vnímám velký benefit při sledování bezhotovostních plateb. V tomto směru je tohle velký unikát, kdy je pak možnost sledovat a pro potřeby Policie ČR mít přehled o platbách z celého světa.

Praktické části jsou uvedeny jednotlivé druhy pátrání, jak od regionální velikosti, tak i po provedení celosvětového pátrání a tím spojené spolupráce.

Při psaní kazuistik jsem chtěl vytvořit kompromis a to z pohledu kriminalisty a jeho pohledu spojeného s touto problematikou. A na druhé straně zrcadlový odraz v pohledu bojovníka vnější služby na jednotlivých útvarech.

Ve finále by sepsání této diplomové práce mělo pro každého čtenáře znamenat střízlivý posun ohledně získání podstatných informací této problematiky jak ve směru praktickém, tak ve směru teoretickém.

Pokud mě měla být Policie ČR konkurenceschopná, tak si nemůže dovolit podfinancovat jednotlivé technické zázemí a také kvalitní a zapálené policisty.

Závěrem bych chtěl projevit jedno přání, aby se všichni policisté vrátili ze služby za svou rodinou vždy živí a zdraví.

Seznam použité literatury:

Monografie:

CHMELÍK, Jan. Místo činu a znalecké dokazování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. ISBN 80-86898-42-3.

DRAŠTÍK, Antonín, Jan ENGELMANN a Aleš FLÍDR. Silniční doprava - trestná činnost. Český Těšín: Poradce, 2011. ISBN 978-80-7365-327-9.

DVOŘÁK, Vratislav a KLOUBEK, Martin. Základy operativně pátrací činnosti policie v definicích a schématech. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. ISBN 978-80-7251-351-2.

HRINKO, Martin. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-793-1.

KONRÁD, Zdeněk. Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů. 3. nezm. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. ISBN 80-7251-023-1.

KONRÁD, Zdeněk. Některé zvláštní způsoby dokazování: kriminalistické problémy teorie a praxe. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2017. ISBN 978-80-7251-477-9.

KONRÁD, Zdeněk, Viktor PORADA, Jiří STRAUS a Jaroslav SUCHÁNEK. Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0.

MASLOW, Abraham Harold. Motivace a osobnost. 01.01.2021. Praha: Portál, 2021. ISBN 978-80-262-1728-2.

METEŇKO, Jozef; BAČÍKOVÁ, Iveta a SAMEK, Martin. Kriminalistická taktika. Brno: Václav Klemm, 2013. ISBN 978-80-87713-08-2.

NĚMEC, Miroslav. Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze. Praha: Abook, 2017. 549 s., s. 194-257, ISBN 978-80-906974-0-9.

NĚMEC, Miroslav. Mafie a zločinecké gangy: aktuální problémy vzniku, výskytu a působení zločineckých gangů a mafií a boj proti nim. Praha: Eurounion, 2003. ISBN 80-7317-026-4.

NOVOTNÝ FRANTIŠEK A KOLEKTIV. Trestní zákoník 2010: stav k 1.4.2010 : komentář, judikatura, důvodová zpráva. Praha: Eurounion, 2010. ISBN 978-80-7317-084-4.

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY: Police of the Czech Republic. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. ISBN isbn978-80-270-0664-9.

PORADA, Viktor. Kriminalistická metodika vyšetřování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-042-0.

RAK, Roman. Krádeže vozidel: odhalování, vyšetřování a prevence. Brno: CERM, 2001. ISBN 80-7204-218-1.

STRAUS, Jiří. Kriminalistická metodika. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-124-3.

STRAUS, Jiří. Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-095-6.

ŠKODA, Jindřich. Zákon o policii s komentářem. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-447-3.

TIPLICA, Mircea. Kriminalistická taktika. 2. upr. vyd. Praha: Policejní akademie, 1999. ISBN 80-725-1007-X.

Zákonná úprava a IAŘ:

Pokyn policejního prezidenta č. 103/2013, *o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie ČR v trestním řízení* v posledním znění

Zákon č. 1/1993 Sb., *Ústava České republiky* v posledním znění

Zákon č. 2/1993 Sb., *Listina základních práv a svobod* v posledním znění

Zákon č. 89/2012 Sb., *Občanský zákoník* v posledním znění

Zákon č. 40/2009 Sb., *Trestní zákoník* v posledním znění

Zákon č. 56/2001 Sb., *O podmínkách provozu na pozemních komunikacích* v posledním znění

Zákon č. 141/1961 Sb., *O trestním řízení soudním (trestní řád)* v posledním znění

Zákon č. 273/2008 Sb., *O policii ČR* v posledním znění

Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 253/2022 o pátrání

Webové stránky a elektronické zdroje:

VRABEC, Vladimír. Internet a hromadné sdělovací prostředky. Ikaros [online]. 1998, ročník 2, číslo 8 [cit. 2023-12-28]. urn:nbn:cz:ik-10272. ISSN 1212-5075. Dostupné z: <http://ikaros.cz/node/10272>

lockpickingstore.com *webový portál nabízející nástroje*[online].[cit. 2023-11-23] Dostupné z: <https://www.lockpickingstore.com/en/turbo-decoder-vag-hu66-gen-2-6.html>

obdexpress.co.uk *webový portál nabízející nástroje*[online].[cit. 2023-11-18] Dostupné z:<http://www.obdexpress.co.uk/wholesale/turbo-decoder-hu92-for-bmw-79568.html>

sigint.sk *webový portál nabízející nástroje*[online].[cit. 2023-12-08] Dostupné z: <http://www.sigint.sk/e-shop/724/5/radio-prijimace-vysielace/q-key-detailhttps://codegrabber.ru/specdev/LongDistance>

signalprofi.cz *webový portál nabízející nástroje*[online].[cit. 2023-12-08] Dostupné z: <https://www.signalprofi.cz/www-signal-profi-cz/eshop/4-1-Rusicky-signalu-GPS-GSM-WiFi/6-2-Rusicky-GSM-3G-4G-LTE-signalu>

turbodecoder.com: *webový portál nabízející nástroje*[online].[cit. 2023-11-23] Dostupné z: <http://turbodecoder.com/lexus-key-programmer-fast-engine-starter-obd-device/toyota-key-learning-obd-devices-nokia-v-3-0>

usnesení vlády České republiky č. 542 ze dne 14. května 2008 [online] [cit. 2023-11-06]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/vyhodnoceni-autokriminality-informace-doc.aspx>

Seznam použitých zkratek a cizích slov

CAKV – centrální automatická kontrola vozidel

CDO – centrální databáze objektů

DNA– deoxyribonukleová kyselina

ETŘ – elektronické trestní řízení

ICI - Informační centrum integrovaných informací

IMSI Catching - technika používaná k odposlechu mobilních zařízení a získávání informací o jejich identitě a poloze

IMEI - International Mobile Equipment Identity (unikátní číslo přidělené každému mobilnímu zařízení)

IS – Informační systém

IS AML - Informační systém Analýza Možných Pachatelů

IS DPO – informační systém Digitální poznání osoby

IS PARTMV - informační systém Pátrání po motorových vozidlech

IS PATROS – informační systém Pátrání po osobách

IS PSEUD – Informační systém Portál systému evidence uměleckých děl

IS SIS - Informační systém Služby informačního zabezpečení

IS SOVA - Informační systém Správy ověřování aktivit

IZS – Integrovaný záchranný systém

KRPA - Krátkodobý Represivní Program Antikriminality

KŘP – Krajské ředitelství policie

KSU - Informační systém pro kriminalisticky sledované události

MBP – Mobilní bezpečnostní platforma

MKS – Městské kamerové systémy

NCTEKK – Národní centrála proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě

OHS – Oddělení hlídkové služby

OOK –Odbor obecné kriminality

PČR – Policie České republiky

SKPV – Služba kriminální policie a vyšetřování

SIM - Subscriber Identity Module (malá paměťová karta používaná v mobilních telefonech a dalších zařízeních pro bezdrátovou komunikaci)

SPJ – Speciální pořádková jednotka

TrZ – trestní zákoník

UNICAM – Informační systém sbírající informace o průjezdech vozidel v Praze a Ústí nad Labem

URNA – Útvar rychlého nasazení

ÚSKPV – Úřad služby kriminální policie a vyšetřování

ÚZČ – Útvar zvláštních činností

ZJ – zásahová jednotka

ŘMPS – Řízení mezinárodní policejní spolupráce